Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа эхилһэн 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 208 (13697) | 1974 оной сентябриин 5, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ „РОДИНА" КОЛХОЗОЙ КОМБАЙНЕРНУУД П. М. ПАШКОВ, В. И. ВЕРЕТЕННИКОВ, А. И. АНДРЕЕВ, В. И. АНДРЕЕВ, М. И. СТЕПАНОВ ҮДЭРЭЙ ДААБАРИИЕ 2—3 ДАХИН ҮЛҮҮЛНЭ

ЭДЭНЭРТЭЛ АДЛЯАР АЖАЛЛАЯ!

ҺААДГҮЙГӨӨР ХҮДЭЛЬҺЭНЭЙ АШААР

ХЯАГТА (Телефоноор абтаба). Ороohо таряагаа богони болзорто, hайн шанартайгаар хуряажа абаха гэhэн социалис мүрысөөндэ оролсоhон колхозоймнай комбайнернууд энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ эрщэ, зориг ехэтэйгээр ажаллажа байна. Сентябриин 2-то колхознай 3.000 гектарай таряа амяарлан хадаад, 2.600 гектарыень хуряажа абаа. Бүхыдөө **тоогууд дээрэ 48 мянган центнер таряа ороо гэхэ гү, али гектарай 18 центнерhээ үлүү абтана.** Тиигэжэ ороohо таряа хуряалга хахадлажа, дүүрэжэ оронхой. Бүхы дээрээ энэ жэлдэ гектарай 15,6 центнер таряа абаха түсэбөө үлүүлхээр хараалнабди.

Энэ жэлэй ургаса хуряалгада 36 комбайн табигдаhан. Колхозой комбайнернуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Прокоп **Михайлович Пашков** эрхимлэжэ ябана. Тэрэ 9 үдэрэй туршада 3.750 центнер таряа суглуулhан байна. Мүн энэ үедэ комбайнер **Василий Иванович Веретенников** 3.500 центнер таряа тоог дээрэ оруулаа. Дүршэл ехэтэй комбайнернууд **Анатолий Иннокентьевич Андреев, Виталий Ильич Андреев гэгшэд** 7 үдэртэ 3.000—3.100 центнер таряа сохёо. Тиигэжэ эдэ түрүүшүүл **үдэртөө нормо хоёр дахин үлүүлжэ ябана.**

Таряа амяарлан хадахадаа **комбайнер Михаил Иннокентьевич Степанов** ажалай гайхамшагта амжалта туйлаа. Механизатор **12 үдэртэ 445 гектарай таряа хадаа,** тэрэнээдо түрүүшын **6 үдэртэ сүүдхэдэ 48—50 гектар** таряа абаа гэхэ гү, али **үдэрэй даабарине гурба дахин** үлүүлhэн байха юм.

Комбайнуудhаа таряа зөөхэ хүдэлмэридэ автомашинын жолоошод шалгарба. Жолоошон **Георгий Филиппович Потоманов 8 үдэр соо 5.500 центнер, Николай Семёнович Серебренников 9 үдэр — 6.000 центнер таряа зөөбэ.** Колхознай энэ жэлдэ **гүрэндөө 25.800 центнер таряа тушааха түсэбтэй. Мүнөө тэрэнэйнгээ 7 мянган цетнерые тушаагаад байнабди.** Теэд автомашинанууд дутаха ушарhаа гүрэндэ таряа худалдаха уялгаяа түргөөр дүүргэхэ хэрэгтэмнай hаад ушаруулагдана. Бэлэдхэлэй пунктда хүргэгдэхээр бэлдэгдэhэн таряан тоог дээрэ ехэ бии.

Тиигэжэ доро үрэhэ хүрэнгэ хааха, тэрэнние сэбэрлэхэ хүдэлмэри ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр 2 мянган центнер үрэhэнэй тарян бэлэн болонхой. **Энээнhээ hара гаратар бүхы үрэhээ сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргэхэбди.**

Таряа хуряалга дээрэ ябаhан хүнүүдтэ hаадгүйгөөр ажаллаха арга олгогдонхой. 2-дохи отделенидэ hайн полевой стан түхеэрэгдэнхэй. Бригада бүридэ халуун эдеэн таhалгаряагүй бэлдэгдэжэ, комбайнернуудай ажалладаг газарта абаашагдана.

Комбайнернуудай мүрысөөнэй дүн 5 үдэр бүхэндэ гаргагдажо, түрүүшүүл урмашуулагдана, мянган центнер таряа сохиhон комбайнерай бункерта табан хушуу одон зурагдана.

Колхозоймнай механизаторнуудай, таряашадай энэ жэлэй ургасые эгээн богони болзорто эрхим шанартайгаар хуряажа дүүргэхэ байhаниинь найдамтай.

И. СТЕПАНОВ,
«Родина» колхозой парткомой секретарь.

Республикын, аймагай газетэнүүдые уншахада, энэ жэлэй ургаса хуряалгада онсо анхарал хандуулжа, нэгэшье хоолос поли дээрэ үлөөхэгүйн тула таряа хуряалгын хүдэлмэриие богонихон болзорто үнгэргэхэ гэhэн зорилго табигдана. Ростовско областиин түрүү механизаторнуудай, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно Соведэй депутат О. Аюшеевэй гаргаhан үүсхэлнүүдые манай колхозой механизаторнууд бултадаа нэгэн доро hайшаажа өөhэдынгөө ургуулhан баян ургасые гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха гэhэн уялга абаад, амяарлан хадажа эхилhэн байгаабди.

Һаял амяарлан хадалгадаа ороод байтарнай, мүндэр орожо, нилээд ехэ таряа сохижорхёо. Теэд үлэhэн зэргээрнь хуряахадамнай, гектарай 2—3 центнерhээ дээшэ тарян абтаагүй. Харин мүндэртэ ороогүй полинуудhаа 14, зарим тээ 20 центнер ороohо сохинобди. 290 гектар шэнииисэ хоёр поли дээрэhээ суглуулан сохиходомнай, дунда зэргээр гектарай 15 цептнер абтаа. Мүн 115 гектар ешмээн суглуулан сохёод, мүнөө 35 гектар обёос сэхэ хадажа байна. Энээнээ дүүргэмсээрээ дахяад шэнииисэ сутлуулан сохиходомнай.

Намтай хамта, миний hургаhан залуу комбайнернууд Мэлс Яковлев Валерий Сукуев хоёр дахасалдан ажаллана. Бидэ гурбан нэгэ бүлэг болоод, hаадгүйгөөр ажалланабди. М. Яковлев хоёрдохи жэлээ комбайнда hууба. Нёдондо энэ залуу нүхэрөө дахуулан ябажа гараhан байгааб. Мүнөө жэлдэшье дахяад өөртөө абааб. Валерий сэрэгэй албанда ошохынгоо урда тээ 2 жэл намтай ябаhан байгаа. Мүнөө жэл албаяа дүүргэжэ ерэмсээрнь, комбайн тушаажа абаад, заhабарилхадань туhалалсаад, баhал шефтэ абаа гээшэб.

Мэргэжэлдээ, дүршэлдөө hургаял

БҮТЭЭСЭТЭЙГӨӨР АЖАЛЛАХЫН ТҮЛӨӨ

Би өөрөө 1943 ондо Эрхүүгэй областиин Алайрай аймагай эрхим комбайнер Омпон Алтановые даган ябажа, штурвал бариад, комбайнер болоhон хүм. Эндэ 1966 онhоо эхилээд, таhалгаряагүй механизатораар ажалланаб. Үбэлдөө трактор болон бусад техникэ заhабарилгада, хабартаа тарилгада, намартаа хуряалгада ябадагби. 1971 ондо 700 гектарай таряа хуряажа, 4.700 центнер, 1972 ондо мүн лэ тэрэ зэргэ, нёдондо 648 гектарhаа 4 мянган центнер хуряагаа hэм. Мүнөө жэл 500 гектар хуряажа, 7 мянган центнер таряа суглуулха уялга абаhан байгааб. Иимэ ургаса гараhаншье байгаа. Мүндэр орожо, ургасыемнай нилээд хохидолдо оруулба. Тиибэшье уялгаяа дүүргэхыел оролдохобди. Залуу нүхэднишье ехээр оролдоно. Мэлс Яковлев 3,5 мянган центнер таряа сохихо уялгатай. Түрүүндээ МТМ-дэ хүдэлжэ байhанаа комбайнер болохоёо дурлажа ерэhэн юм. Харахадам жэл бүри шадабаряа дээшэлүүлнэ. Хожомоо hайн комбайнер болохонь дамжаггүй.

Валериин эсэгэ Базар Тумурович Сукуев үнинэй механизатор, намhаа урда комбайнда hууhан нүхэр юм. Энэ бидэ хоёр колхоз соогоо наhаараашье, хүдэлhөөрөөшье эгээл ахамад комбайнернууд гэжэ тоотойбди. Хоюулаашье мүрысэдэгбди. Тиимэhээ нүхэрэйнгөө хүбүүе шефтэ абанхайб. Өөрымни хүбүүн сэрэгэй албанда жэл ошохоhоо урид удаан намтаяа хуряалгада ябаhан, комбайн hайн мэдэхэ болоhон юм. Үшөө тиихэдэ тэрэ оньhон техникын «нюусые» тааhан байгаал гэжэ тухайлагшаб. Албанhаа ерэмсээрээ Базар Тумуровичтай хүдэлхэб гээ hэн. Хүбүүдээ hэлгэлдүүлэн дахуулжа, ажалай үргэн замда гаргахамнай. Залуу үетэниие дахуулан, шадаха мэдэхэ мэргэжэлдээ hургажа, ажалай үргэн замда гаргаха гээшэ юунhээшье hайн хэрэг гээшэ аабза. Манай орон дотор хаа хаанагүй иимэ hайшаалтай үүсхэл эхилээд, халуунаар дэмжэгдэн, үргэдэжэ байна. Манай механизаторнууд өөрэгүй залуушуулые дахуулан, бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлдэг болоо. Нёдондошье ажалаа нигэжэ эмхидхээ hэмди. Иимэ гуримаар хүдэлхэдэ ажалай бүтээсэ hайн, шанарыншье дээшэлнэ. Юуб гэхэдэ, бэе бэедээ заабари үгэлсэхэ, хиналта хэхэ арга олдоно.

Манай колхозой партийна организаци, правлени комбайнернуудай hаадгүйгөөр хүдэлхын тула эдеэ хоол, түлихэ, түрхихэ материал поли дээрэмнай сэхэ асарна. Ажалаймнай дүнгүүдые гаргажа дуулгана. Мянган центнер таряа сохиhон комбайнай бункерта табан хушуу одон зурагдана. Би нэгые зуруулаад, hаяар хоёрдохёо зуруулхамни. Энээниие хараhан хүн хэды мянган центнер таряа сохилон комбайнер бэ гэжэ ойлгохо бшуу.

Энэ жэлэйнгээ ургасые богони болзорто, гарза гээлтэгүйгөөр хуряажа, амбаарта оруулха гэhэн Ростовско областиин механизаторнуудай, манай республикын Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой суута механизатор нүхэр О. Аюшеевэй үүсхэлнүүдые дэмжэжэ, хуряалгаяа эрхим hайнаар үнгэргэхэ, үрэhэ хүрэнгэеэ, малдаа тэжээл бэлдэхэ гэжэ шармайн тэмсэжэ байнабди.

П. ИВАНОВ,
Зэдын аймагай «Мир» колхозой комбайнер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнер П. Иванов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ФОТО РЕПОРТАЖ

ЭРШЭ ЗОРИГТОЙГООР

Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Маяк» колхозой таряан хүсэд эдеэшээд, алтаран харагдана.

— Энэ колхоздо хорин табадахи жэлээ таряа хадахаяа гарабаб, — гээд, колхозой мэдээжэ комбайнер Ананий Фёдорович Иванов хэлэбэ.

Мүнөө Ананий Фёдорович дүрбэн зуу гаран гектарай таряа хадаад байна.

Колхоз дүн хамта 5.600 гектарта ороohото ургамал тарниhан юм, тэрэ тоодо шэнииисэ 4.097 гектарта таригданхай. Сентябриин нэгэнэй мэдээгээр 3.535 гектар таряан хадагдаад, 36.978 центнер ороohон колхозой тоогто ороhон байна. Энэ жэл 18 комбайн хадана, 13 комбайн хуряана гээшэ.

Үшөө 860 гектарта горох таригдаhан юм. Тэндэhээ 3.862 центнер хуряагдаа. Эндэ комбайнернууд Л. Натальин, Н. Михалёв, И. Рандин гэгшэд илангаяа hайнаар хүдэлжэ гараhан байна. Тиихэдэ комбайнернууд И. Лаптев, С. Петров, Д. Соколов гэгшэд шэнииисэ хуряалгада түрүүлэн ябанад. Эдэ нүхэднай үдэртөө хоёр нормо дүүргэнэ гээшэ. Харин автомашинын жолоошод В. Вишняков, Г. Степанов болон бусад комбайнуудhаа hаадгүй таряа зөөжэ үрдинэд. Эдэнэрэй эдэбхитэйгээр хүдэлhэнhөө нэгэшье комбайн, автомашина хүлеэжэ зогсодоггүй.

Таряа хуряалгын халуун кампаниин эхилhэн үдэрhөө хойшо таряашадай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөндэ илажа гараhан комбайнернуудта «Колхозой эрхим комбайнер» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдохо, тиигээд 100 түхэриг шагнал барюулагдаха байна.

Комбайнернууд Л. Натальин, И. Павлов, Ю. Киселёв гэгшэд энэ жэлдэ «Колхозой эрхим комбайнер» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхөөр эрмэлзэнэ.

— Мүнөө жэл 18 мянган центнер ороohо гүрэндэ тушааха аргатайбди, энэмнай түсэбөөр хараалагдаhанhаа 1,5 дахин үлүү болохо юм, — гээд агроном И. С. Губенин хэлэбэ.

Иимэ ехэ амжалта туйлахын түлөө «Маяк» колхозой таряашад үдэр hүнигүй хүдэлнэд.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Түрүү комбайнернууд Г. Степанов, Ю. Киселёв, А. Степанов, И. Павлов, Л. Натальин гэгшэд. 2. Тогоошон

М. Степанова комбайнернуудые амтатай эдеэгээр угтана.

Н. ЕФИМОВЭЙ фототекст.

ҮЕ САГАЙ ЭРИЛТЭДЭ ХАРЮУСАМААР БАЙХА!

Совет уран зохёолшодой бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленум.

Партийна, арад зоной шэнжэ шанартай байха гэhэн гол ёhонуудта үнэн сэхэ, олонациональна, эрмэлзэлээрэ нэгэн нийтэ совет литература коммунизм байгуулагша шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ хүсэн болоо. Манай литературын бүрилдэн хүгжэлгэдэ 40 жэлэй урда тээ болоhон Совет уран зохёолшодой бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд айхабтар ехэ удха шанартай байгаа юм. Соведүүдэй ороной ажабайдалда шухала ушар хэрэг болохо энэ ойдо сентябриин 3-да Москвада нээгдэhэн СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленум зорюулагдаба.

40 жэлэй саада тээ Союзуудай байшангай Колонно зал соо уран зохёолшодой аха дүүгэй энэ холбоон, нэгэн hаналтанай, шэнэ коммунис обществын hайхан зорилгонуудые батадхахын түлөө тэмсэлшэдэй холбоон байгуулагдаhан юм. Харин мүнөөшье олонациональна совет литературын түлөөлэгшэд мүн лэ тэрэ зал соо өөрынгөө хуралдаанда суглараа. Тиин энэ ушар өөрын гүнзэгы удхатай гээшэ.

Өөрынгөө бүхы түүхэдэ манай уран hайханай литература хододоо партитай, арад зонтоёо нэгэн хамта байжа, тэрэнэй сэдьхэл зүрхые, хүсэлэл эрмэлзэлые харуулан, социалис үе шатын hүр жабхалантые магтан дуулаа юм. Энэ хадаа совет литературын үндэр дээдэ үүргэ зорилгонь байгаа. А. М. Горькиин захяа заабаряар, манай литература ажалша хүниие, коммунизм байгуулагшые өөрынгөө гол герой болгоhон байна.

Пленумэй нээгдэхэ үдэр hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэhэн зал соо совет литературын үнинэй түлөөлэгшэд — бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын делегадууд, зохёохы холбоонууд дотор нэгэдэhэн уран зохёолшодой 134 организациhаа эльгээгдэhэн бүхы үеын уран үгын бэрхэшүүл, мүн тэдэнэй нүхэд болохо дэлхэйн 40 шахуу оронhоо ерэhэн айлшад, соёл культурын ажал ябуулагшад, ниислэл хотын партийна болон нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд сугларба.

Үглөөнэй 10 час. Баяр ёhололой заседани эхилбэ.

Сугларагшад нүхэд В. В. Гришиниие, К. Т. Мазуровые, М. А. Сусловые, П. Н. Демичевые халуунаар угтаба. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюро пленумэй хүндэтэ президиумдэ нэгэн дуугаар hунгагдана.

СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Г. М. Марков** оролто үгэ хэлэжэ, пленум нээбэ.

Совет уран зохёолшодой бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд түрэл литературымнай хүгжэлтэ болон хуби заяанда айхабтар ехэ нүлөө үзүүлhэн юм гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Үе сагай шалгалтые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабан гараад, совет литература имагтал социалис байгуулалта соёл культурын бодото hайнаар hалбарха бүхы эрхэ нүхэсэл олгожо шададаг, үнэхөөрөө олгоно гэжэ харуулаа.

Коммунис парти Ленинэй захяа заабаринуудта түшэглэн, соёлой хубисхалай политикые найруулан зохёогоод, удаа дараагаар бэелүүлhэн байна. Энэ хубисхалай үедэ литературада нэн түрүүшын hуури олгогдоhон байгаа. «Литературын хэрэг хадаа нийтэ пролетарска хэрэгэй хубинь болохо ёhотой», — гэжэ бүри 1905 ондо Владимир Ильич Ленин бэшээ бэлэй.

Литературно-уран зохёолой асуудалнуудые манай орон дотор шиидхэлгэ гүрэнэй зорилгонуудай хэмжээндэ хүргэгдэhэн байна гэжэ үгэ хэлэгшэ онсо тэмдэглэбэ. Парти, правительство литературна хэрэгые социализмын бата бэхи үндэhэ hууритай болгоод, тэрэнние бүхы олониитын ажабайдалай таhаршагүй нягта хубинь болгохын түлөө ехээр оролдоhон юм.

СССР-эй Уран зохёолшодой холбоон анханhаа манай олонациональна Эхэ ороной бүхы арадууд болон яhатануудай литературын зохёохы нэгэдэл болоjо тогтоhон юм. Юундэб гэхэдэ, арадуудай хани барисаан болон аха дүүгэй ёhоор хамтаран ажаллалга, социалис интернационализм гээшэ совет байгуулалтын үндэhэ hууринь, совет ёhоной ажабайдалай шухалын шухала зүйл болоно бшуу.

Мүнөөдэр манай түрүүшын үгэнүүд Ленинскэ партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ хандуулагдана. Совет литературын хүгжэлтын бүхы шатануудта партимнай уран зохёолшодые үзэл сурталай талаар зэбсэгжүүлдэг, ажабайдалhаа гараhан орёо, харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэлгэдэ бидэндэ туhалдаг байгаа. КПСС-эй XXIV съездын абаhан айхабтар шухала шиидхэбэринүүд коммунизмын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ совет литературын удха шанарые бүри дээрэ үргэжэ, уран зохёолшодой холбооной үмэнэ шэнэ зорилгонуудые табина. Эдэ зорилгонуудынь уран литературые обществотой улам нягта холбоотой болгохо; бүхы литературно-уран зохёолой ажалда бүри ехэ нүлөө үзүүлхэ гэhэн шэглэлтэй.

«Литературно-уран зохёолой шэнжэлэл тухай» гэhэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые манай литературна олониитэ ехэ урма зоригтойгоор угтаа. Үзэл суртала фронтын энэ участогта ажал хэрэгэй ямар байhаниинь тэрээн соо гүнзэгыгөөр, али бүхы талаар шэнжэлэгдээд, саашадаа хүдэлмэрилхэ үргэн ехэ түсэб найруулагдаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүд дотор литературада үндэр сэгнэлтэ үгтэдэг, партиин ехэ найдал харуулагдадаг юм. Уран зохёолшод коммунизм байгуулагша манай баатарлиг үетэн тухай, коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ парти болон арадай түүхэтэ бүтээл амжалтанууд тухай, уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха гэhэн КПСС-эй гадаадын политикын хараа шэглэлые бэелүүлхын түлөө олоhон амжалтанууд тухайнь шэнэ уран зохёолнуудые байгуулжа, энэ ехэ найдабарииень харюулха гэжэ оролдохо юм.

Бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын 40 жэл тухай элидхэл хэхыень тэрэниие эмхидхэгшэдэй нэгэн байhан. Социалис Ажалай Герой, СССР-эй СП-гэй правлениин секретарь **Н. С. Тихоновтэ** үгэ үгтэбэ.

Совет литература Агуухэ Октябриин илалтатай нэгэн хамта мүндэлэн бии болоhон юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Совет засагай тогтоhон түрүүшын үдэрhөө эхилэн, манай литература өөрынгөө юрэ бусын намтарые захалаа бэлэй. Тэрэ хадаа олонациональна литература байhанаа, Ленинэй туг доро ондо ондоо хэлэтэй поэдүүд болон уран зохёолшодые нэгэдхэн нэгэдүүлжэ байhанаа нэн түрүүн мэдүүлээ hэн.

Социалис реализм ородой түрүү литературын агуухэ уг заншалнуудые залгуулан абажа хүгжөөhэн байна. Ушарынь ородой литература хүндэ тон энэрхыгээр хандадаг байhаараа, ажалша арад зоной үнэн зүб тухай hанал бодолнуудта үнэн сэхэ байhаараа дэлхэйн алдар суутай болоо бшуу. Агуухэ Октябриин Социалис революци Октябриин урда тээ өөрын үзэг бэшэгшьегүй байhан арадууд дотор зохёохы шэнэ хүсэнүүдые бадаруулаа hэн.

Бүхы арадуудай поэдүүд, прозаигууд болон драматургнууд социалис байгуулалтада сэхэ хабаадагшад болоhон байна. Гэхэтэй хамта уран зохёолшодой хүсэнүүд үшөөл таруу, нэгэдхэгдээгүй байгаа. Тиин 1932 оной апрелиин 23-да партиин Центральна Комитет тусхай шиидхэбэри абажа, совет засагай хараа бодолые зүб зүйтэйдэ тоолодог бүхы уран зохёолшодые Совет уран зохёолшодой нэгэ холбоон дотор нэгэдүүлхэ гэжэ тогтооhон байна. «Литературно-уран hайханай организацинуудые шэнэдхэн эмхидхэхэ тухай» түүхэтэ тогтоол ехээр hайшаагдан угтагдаhан юм. Партиин ЦК-гай тогтоолой үндэhөөр байгуулагдаhан оргкомитет совет уран зохёолшодой нэгэдэхи съезддэ бэлдэжэ эхилбэ. Тэрээнэй түрүүлэгшэ Максим Горький байгаа.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

АМАРАЙ ОБЛАСТЬ ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ХУДАЛДАХА СОЦИАЛИС УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭБЭ

Амарай областиин хүдөө ажахын ажалшад партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай Хандалгаар зоригжон, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэн абахын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ороohо тарянай үндэр баян ургаса ургуулан, таряа гүрэндэ худалдаха социалис уялгаяа дүүргэбэ. 375 мянган тонно тарян Эхэ ороной амбаарта хаагдаа. Энэнь арадай ажахын түсэбhөө 100 мянган тонноор ехэ болоно. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлhөөр. Хүр пэетэ ургамалнуудые хараада абабал, энэ жэлдэ 400 мянган тонноhоо доошо бэшэ тарян гүрэндэ худалдагдаха байна.

Промышленна предприятинуудай, транспортна, бэлэдхэлэй эмхинүүдэй коллективүүд ургаса хуряаха, зөөхэ, бэлэдхэхэ хэрэгтэнь таряашадта ехэ туhаламжа үзүүлбэ.

Мүнөө колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, партийна, совет, хүдөө ажахын зургаанууд ургаса хуряалгаяа түргөөр дүүргэхын, адууhа малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын тула бүхы хүсэлэл оролдолгонуудаа элсүүлнэ, ерэхэ жэлдэ баян ургасын үндэhэ hуури байгуулхын түлөө эдэбхитэйгээр хүдэлнэ, түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ хүдөө ажахын бүхы зүйлэй продуктнуудые үйлэдбэрилэн абаха социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы юумэ хэжэ байна.

(ТАСС).

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ДҮН ЗҮБШЭГДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 он) Пленумэй «Партийна документнүүдые һэлгэлгэ тухай» тогтоолые бэелүүлэн, эмхидхэлэй, политическэ гүн удха шанартай энэ хэмжээ ябуулгые һайнаар үнгэргэхын түлөө Октябрьска районой партийна организацинуудта бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэриин ябуулагдаһанай ашаар коммунистнуудай билет һэлгэлгэ эмхи гуримтайгаар үнгэрөө гэһэн тобшолол КПСС-эй райкомой пленум дээрэ нэгэдэхи секретарь А. Д. Чукаевай хэһэн элидхэл дотор хэгдээ. Бэлэдхэлэй үедэ, партийна документнүүдые һэлгэлгын ябажа байха үедэ район дотор партийно-эмхидхэлэй, партийна политическэ хүдэлмэри нилээд эдэбхижээ, коммунистнуудай харюусалга дээшэлээ, журам бэхижээ.

Гэбэшье партийна зарим эхин организацинуудта парти доторой хүдэлмэриин үшөө һанаһанда хүрэмөөр бэшэ байһан тухай элидхэл дотор онсо тэмдэглэгдээ.

«Партийна документнүүдые һэлгэлгын дүн ба районно партийна организациин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар хэгдэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ пленумдэ хабаадагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Пленум зүбшэһэн асуудалаараа зохихо тогтоол баталан абаа.

Манай корр.

Заводойнгоо оршондохи нэгэ хэһэг газарые «Түрүүшүүлэй аллей» гэжэ нэрлэдэгбди. Тэндэ гоёор шэмэглэгдэн түхеэрэгдэһэн стендүүдэй хажууда гурбан жэлэй саада тээ үшөө нэгэ стенд бии болгогдоо һэн. Түрүү бригадирнуудай, мастернуудай, станочнигуудай болон уралан нарижуулагшадай портредүүдһээ гадна, тэндэ үшөө техникүүд, инженернүүд, технологууд болон экономистнуудай портредүүдые харадаг болобобди. Өөрынгөө творческо түсэбые бэелүүлжэ, һайн үрэ дүн туйлаһан имэ нүхэдэй дүрэ зураг эндэ табигдадаг болоо.

Мэргэжэлтэдэй дунда мүрысөө эмхидхэхэ талаар түрүүшын алхам хэдэн жэлэй саада тээ хэгдэжэ эхилээ һэн. КПСС-эй ЦК-гай абаһан техническэ дэбжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүргые дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой ябуулдаг хүдэлмэри тухай тогтоолые партийна суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр имэ хэмжээн абтаа бэлэй.

Тэрэнэй урда тээ бидэндэ ямар дүршэл тогтонижоһон байгааб? Цехэй гү, али бүхы предприятиин эрхим амжалта туйлахадань, мэргэжэлтэд бултадаал магтуулдаг һэн. Хэрбээ даабаряа дүүргэжэ шадаагүй һаа, булта зэмэтэй болодог байгаа.

Теэд хамтын хэрэгтэ хүн бүхэнэй оруулһан хубитань адли байлтай аал? Нэгэ имэ жэшээ дурдая. Техническэ шэнэ юумэн тухай хэн нэгэ инженер журнал дээрэ уншабашье, тэрээн тухай нүхэртэеэ хөөрэлдөөд лэ хэрэгээ

Партийна ажабайдал

ХҮН БҮХЭНЭЙ ХУБИТА ЭЛЕЭР ХАРАГДАНА

дүүргэдэг байгаа. Харин нүгөөдэнь тэрэ шэнэ юумые нэбтэрүүлхэ оролдолго гаргажа, үүсхэлшэ нүхэдһөө бүридэһэн бүлэг эмхидхээд, һанаһанаа бэелүүлжэ шададаг бэлэй. Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, энэ ушарые анхаралдаа абаха гэжэ хэншье һанаашалдаггүй һэн. Үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оруулһан творческо хубитые сэгнэхэ хэмжээ хараалха шухала гэһэн тобшолол партийна суглаан дээрэ тодорхойлогдоһон байгаа. Мэргэжэлтэдэй творческо хубита тухай дүрим хамтынгаа хүсөөр зохёоһон байнабди. Бүхы инженернүүд болон техникүүдтэ тусхай үнэмшэлгэ барюулагдаа. Техсоведэй шиидхэбэриин ёһоор, тэрээн дээрэнь ямар зэргын творческо хубита оруулһыень тэмдэглэдэг болообди.

Түрүүшын жэлдэ тиимэ ехэшье юумэн туйлагдаагүй. Энэ мүрысөөндэ табан мэргэжэлтын нэгэниинь лэ хабаадалсаһан байгаа. Гэбэшье мэргэжэлтэдэй мүрысөө улам үргэдхэхэ, шэнэ аргаар баяжуулха талаар нилээд дүй дүршэлтэй болоһомнай тон шухала. Табан жэлэй гурбадахи жэлдэ инженер-техникүүдэй оруулһан творческо хубитань тэдэнэй өөһэдынь жэлэй салин хүлһэнэй фондын 70 процентдэ хүрэһэн байна. Энэ жэлдэ энэ дүнгөө 75 процент болгохо гэжэ шиидэнхэйбди. Энэ хадаа бүхы коллективэй уялга болоно. Гадна инженер, техник, экономист бүхэн өөрын хубиин түсэбтэй.

Уялгын дүүргэлтэ цех болон таһагуудта кварталай эсэс бүхэндэ согсологдоно. Бэелүүлһэн хэмжээ ябуулгын экономическа үрэ дүнгынь элирхэйлэгдэнэ, нэбтэрүүлгын акт табигдана. Тэрээн соо мэргэжэлтэ бүхэнэй оруулһан хубита бэшэгдэдэг гуримтай. Тэрэнэйл үндэһөөр «Творческо ажал ябуулгын үнэмшэлгэ» дээрэ тэмдэглэл хэгдэдэг байна. Жэл соо дүрбэ дахин мүрысөөндэ илагшадые элирхэйлдэгбди. Жэлэй салин хүлһэнэй фондын хэмжээе хоёр дахин эбхэһэн амжалта туйлаһан мэргэжэлтэд «Творческо хубиин дэбтэр» соо бэшэгдэдэг юм.

Гансал нёдондо энэ эрилтые 100 гаран хүн дүүргэжэ шадаһан байна. Гэхэтэй хамта, дүрбэн жэлэй саада тээ бии болгогдоһон энэ дэбтэр соо даб дээрэ оройдоо дүшэн хүнэй нэрые олохот. Ушарынь хадаа мүрысөөндэ илагшадые элирхэйлхэдээ, үйлэдбэриие нарижуулха хэрэгтэ гансал тэрэнэй оруулһан хубита хараада абтадаг бэшэ. Харин мэргэжэлтын ниитын ажабайдалда хабаадалга, өөрынгөө мэргэжэл, культурна болон үзэл суртаалайнгаа хэмжээе хэр дээшэлүүлжэ байһан ушарнууд хараада абтадаг шуу.

«Творческо хубиин дэбтэртэ» бэшэгдэгшэдтэ шан үгтэдэг байна. Гадна тэдэнэр байра абаха, творческо талаар командировкодо бусадһаа уридшалан ябаха үлүү эрхэтэй. Тэдэнэй портредүүдые «Түрүүшүүлэй аллейдэ» үлгэдэг байнабди.

Мэргэжэлтэдэй творческо мүрысөө эмхидхэхэдээ, бидэ техническэ мэдээсэлэй албанда анхаралаа ехээр хандуулдагбди. Өөрынгөө һалбариин түрүү дүй дүршэл болон эрдэм наукын түрүү туйлалтанууд тушаа инженер гү, али конструктор заатагүй мэдэһэн байха ёһотой. Парткомой үүсхэлээр һара бүхэнэй хоёрдохи неделиие техническэ мэдээсэлэй недели гэжэ нэрлэдэгбди. Энэ хэрэг хадаа манай заводто заншалта зүйл болонхой. Тусхай кабинет нээгдэнхэй. Тэрэнэй ажал ябуулгые нэгэ инженер хүтэлбэрилдэг. Тэрэ нүхэр энэ хүдэлмэридэ ехэ бэлэдхэл хэдэг байна. Предприятимнай научно-шэнжэлэлгын институдуудтай, али предприятинуудтай нягта холбоо байгууланхай.

Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүд һайн үрэ дүн харуулна. Бэлэдхэлэй цехэй штамппаар хэгдэһэн детальнуудые арилтаха хүдэлмэри эгээл хүшэр байһан юм. Тиимэһээ Саратовска эрдэм шэнжэлэлгын технологическа институдта туһалхыень хандаа һэмди. Заводой үйлэдбэри дээрэ урдань үшөө хэрэглэгдээгүй арга дүршэл нэбтэрүүлхые тэрэ институт дурадхаа. Заводой техническэ таһагай начальник В. Костин түрүүтэй найман мэргэжэлтэдһээ бүридэһэн бүлэг энэ зүйлые бэелүүлхэ хэрэг үүсхээ. Тэдэнэй хүдэлмэри амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ. Манда нэбтэрүүлэгдэһэн энэ түхеэрэлгын ВДНХ-гай медальда хүртэһэн ушар тэрэнэй али зэргын шухала байһаниинь элеэр гэршэлэгдэнэ. В. Костинай өөрынь творческо хубита хоёр жэлэй туршада 8,5 мянган түхэригэй хэмжээндэ хүрэһэн байна. Гэбэшье энэ эгээл эрхим туйлалта бэшэ. Нёдондо зургаан хүн 10 мянга гаран түхэригэй хэмжээтэй творческо хубитаяа өөһэдынгөө үнэмшэлгэ дотор тэмдэглүүлһэн байна.

Бэдэрээ, оролдоо хадаа хэзээдэшье юумэ олохош гэжэ хэлсэдэг ёһон тон зүб гээшэ. Мэргэжэлтэдэй творческо хубита тухай бидэ түрүүн хэлсэхэдээ, гансал техническэ таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд тухай бодомжолдог байгаабди. Кадрнуудай таһагай начальник гү, али бухгалтер ямар хубита оруулалтайб? Оруулжа шадаха байна. Директорэй орлогшо В. Смагин нэгэтэ командировкодо ошоходоо, манай заводтол адли предприятида нэбтэрүүлэгдэһэн централизованно табельна бүридхэл хэдэг гуримтайнь танилсажа ерэһэн байгаа. Гэртээ ерэн сасуу кадрнуудай таһагай мэргэжэлтэдтэй хамта энэ шэнэ юумые нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдоо. Юун болооб? Хүдэлмэриһөө гээгдэхэ, һамшаха ябадал нёдондо урданайхида орходоо эгээл тэн хахадаар хороогдоһон байна. Экономическа үрэ дүнгынь тодорхойлогдоо. Энэ творческо бүлэгэйхид бултадаа урмашуулагдаһан байна. Мүнөө үедэ бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэд тоо, бүридхэл һайжаруулхада мүн лэ шэнэ арга нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри хэжэ байна. Тэрэнь һайн үрэ дүн харуулха янзатай.

Гэхэ зуура ажабайдалнай ходо урагшаа дабшажа байдаг ха юм даа. Тиигэжэ научно-техническэ дэбжэлтын, үйлэдбэри хүтэлбэрилгые нарижуулха шэнэ шэнэ асуудалнуудые шиидхэхэ зорилго табигдана. Энэ ушар мэргэжэлтэдэй творческо үүсхэлые улам хүгжөөхэ, саг үргэлжэ шэнэ арга дүршэл бэдэрхэ, предприятиин хэрэгэй түлөө тэдэнэй өөһэдынь харюусалга улам дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

В. НИМАЕВ,
прибор бүтээлгын заводой парткомой секретарь.
Улаан-Үдэ хото.

(«Правда» газетын 1974 оной сентябриин 2-ой номерһоо абтаба).

СИЛОС... ДАРАЖ... ҮРГЭЛЖЭЛ...

«Мир» колхозой ... отделениин Харбут... зарта һаалиин то... фермын байра бари... Тус байрада ерэхэ ... үедэ һаамхай 400 ... рууһалагдахаар тү... Фермын энэ байра... һааха, шэбхыень ... гаргаха, үбһэ ба сил... тараажа үгэхэ онь... рэлгэ тоҺхогдонхой. ... фермын хүндэ хүшэр ... дэлмэри оньһон арга... дэнэ гээшэ.

Тус фермын дэр... дараха ехэ траншей... хеэрэгдэнхэй. Колхо... шүүд эдэ траншей... мэтэ тэжээл ... дэлмэреэ урагшатай ... ябуулна. Мүнөө дээр... ран тонно һайн ша... лос дарагданхай.

Силосэй ургамал... ряадаг комбайнай ... Батор Раднаев, Вла... допов гэгшэд эдэ ... машинаяа бүтээсэ ... ашаглажа, үдэрэй ... үлүүлэн дүүргэнэ. ... павловкын автотр... предприятиин жолоо... скэ туһаламжа хүр... Тэдэнэй дундаһаа ... В. Корнев, А. Кавел... роших гэгшэд һайн... нэ. Колхозой хоёрдо... ниин үнинэй тракто... ба Буянаев траншей ... лос нягтаруулан дар... да оролдосотой һай... дэлжэ байна.

Д. БАДМ...
хүдөө ...
Зэдын аймаг.

ПАРТИЙНА НҮЛӨӨ ҮРГЭДХЭН...

Энэ жэлэй эрхэ байдалаар болоходо Хориин аймагай Анаагай совхоз урданайхи шэнги яһала гэмгүйгөөр тарягаа ургуулаа. Мүнөө ажахын гурбан отделениин механизаторнууд тарая хуряалгада жэгдэрэн оробо. Хамтадаа комбайнай 15 агрегат тараялан дээрэ гаранхай.

Тарая хуряалгада хабаадажа байһан ажалшадай дунда дэлгэрхэ социалис мүрысөөнэй гурим баталагдаад, хүн бүхэндэ ушар удхыень ойлгуулагданхай. Тэрэ гуримай ёһоор мүрысөөнэй ябаса долоон хоног болоод лэ согсологдохо, тэрээндэ шалгарагшад урмашуулагдаха юм.

Гадна совхозой партком тарая хуряагшадай, ороохо сэбэрлэгшэдэй, зөөгшэдэй дунда ябуулха ниитэ политическэ хүдэлмэриин, тэдэнэй ажаһуудалай ба культурна эрилтые хангаха хэмжээ ябуулгануудые харааланхай, бодотоор бэелүүлжэ байнхай.

Тракторно-тараян ажалай бригада бүхэндэ 3—5 коммунистнуудһаа нэгэдэһэн партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Тарая хуряалга дээрэ бүхыдөө 24 коммунист, 17 комсомолшууд гаранхай, бүтээсэ ехэтэйгээр, бусадтаа жэшээ харуулан хүдэлжэ байна!

Шэнэ ургасаяа түргэн шамдуугаар, эрхим шанартайгаар суглуулжа абаха мүрысөөе бригада бүхэндэ байгуулагдаһан саг зуурын партийна бүлэгүүд толгойлно.

В. ФЕДОРОВ.

Имэ гаршагтай брошюрын автор—КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша В. В. Заикина. Тус брошюрын хуряангы тайлбари соо иигэжэ бэшэгдэһэн байна: «Политическэ һурасалай үрэ нүлөөе дээшэлүүлхэ талаар Улаан-Үдын партийна организацинуудай хүдэлмэриин зарим тэды дүй дүршэл тухай энэ брошюра соо хэлэгдэнэ».

Түрүү дүй дүршэл. Энээнине олоной хэрэг болгохо гээшэмнай тон шухала асуудал болонхой. Энэ багахан брошюра соо Улаан-Үдын эрхим пропагандистнарай дүй дүршэл тухай түрүүшынхеэ дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэбэ гээшэ.

Улаан-Үдын мяханай комбинадай главна бухгалтер Г. П. Шумилов, барилгые оньһожоруулдаг управлениин начальник Ф. Ф. Аболтусов, нефтебазын директор А. М. Ким, «Электромашина» заводой цехэй начальник А. Ф. Безбородов болон бусад Улаан-Үдын городской партийна организациин эрхим пропагандистнуудай тоодо оролсоно.

Тус брошюра соо хүдэлмэришэн залуушуулай 1-дэхи һургуулиин пропагандист Л. Г. Башкир, Улаан-Үдын универмагай пропагандист Е. Н. Голубева, Улаан-Үдын мяханай консервнэ комбинадай — Г. П. Шумилов, авиазаводой — Н. П. Попов, «Электромашина» заводой пропагандист Л. М. Каспарова гэгшэдэй дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэбэ.

Гэхэтэй хамта, партиин горкомой, райкомуудай зүгһөө пропагандистнарай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ талаар ябуулдаг хүдэлмэри тухай тус брошюра соо бэшэгдэбэ. Тодорхойлбол,

«ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛАЙ АША ҮРЭ»

КПСС-эй Советскэ райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедэй дэргэдэ байгуулагдаһан методическа соведэй хүдэлмэри тухай хэлэгдэнэ. 14 хүнһөө бүридэһэн энэ методическа совет (түрүүлэгшэнь — багшанарай институдай философиин кафедрые даагша В. И. Затеев) тон ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэдэг научно-практическа конференцинүүд, нээмэл хэшээлнүүд, семинарнууд тухай мүн лэ эндэ бэшэгдээ. Тэрэшэлэн республикын министерствэнүүд, албан зургаанууд, управлениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга заншалта болонхой. Тиигэжэ республикын ажабайдал тухай пропагандистнууд олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абана ха юм.

Экономическа һуралсал тухай тус брошюра соо нилээд дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэбэ. Һуралсалай 1973—1974 онуудта Улаан-Үдын 36 мянган хүн экономическа һуралсалда хабаадаһан байна. Экономическа һуралсалай аша үрые элеэр гэршэлһэн олон тоото жэшээ брошюрада оруулагдаба.

В. В. Заикинагай «Политическэ һуралсалай аша үрэ» гэһэн брошюра пропагандистнуудай түрүү дүй дүршэлые тараан дэлгэрүүлхэ талаар һайшаалтай тур шалга болоно гээд тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

С. БАИРОВ.

Аадар бороо адхаржал байба. «Нигэжэл нуга бэлшээридэ, ургаса тарияанда амисхал оруулагдахал һэн даа, — гэжэ Дампил Абидуевич сэдьхэлээ ханангяар зосоогоо һанаадхиба. Өөрынь үмдэһэн хубсаһан үни хада шал нойтон болошонхой. Унажа ябаһан эмээлтэ мориниинь ногоо зулгааха дурагүй, тээ холохоно зогсоно. Гэдэһэнэйнгээ тэрхысэ садашаһан үнеэд хибэдэһээ хибэжэ налайлдана.

— Үнеэдэй һаали ойртожол байна. Эдэ, малаа саада захаһаань туужа эхилхэм ха, гэжэ аман соогоо дуугараад, налшаһанама үһатай ногоон сбогуур Дампил морин тэшэээ гэшхэлбэ...

Газаагаа хүрэжэ ерэхэдэнь фермые даагша Дэмид-Ханда Жамбаловна угтажа ерээд:

— Дампил абгай, танда яаража, туһалха хүниие эльгээхэ гү гэжэ һанажа байгааб. Үдэшэ харанхы болонгүй хүрэжэ ерэбэ ха юмта, — гэжэ дээрэ дээрэһээнь дуугарба.

— Бороотойшье һаань, болзортоо гэлсэдэг бэшэ гүби, — гээд Дампил энеэбхилэн һагад харюусаба.

Табан жэлэй түрүүшүүл

АЖАЛААР ОЛДОҺОН АЛДАР

Зүб даа. «Саг...саг болзор» — гүнзэгы удхатай үгэнүүд. Дампил Абидуевич Октябриин революциин сасуутан.

— Ажабайдалнн альган соом байһандал элеэр харагдадаг. Үе саг хүнэй хэһэн ажалые, ажабайдалые огто мартуулха аргагүй юм, — гэжэ Дампил Абидуевич тамхияа һоросогоон һууахадаа намда хэлээ һэн. Тэрэнэй ажабайдал үнэхөөрөө баян намтартай.

Совет засагай тогтохоһоо хойшо, шэнэ ажабайдал нютагтаа зохёон байгуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүй оролсоо. Фашис нохосуудай манай Эхэ орондо добтолон ороходо, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, буряад хүбүүн буугаа барижа бодоо һэн.

Хойто Кавказда, Ленинград шадар дайсантай нюур нюурараа уулзалдажа, үсэд нэтэрүүгээр тэмсэһэн байха. Тиихэдээ ахалагша лейтенант Раднаев хэдэ дахин шархатаһан, эрэлхэг зоримгойгоор дайсанай урдаһаа тэмсэһэнэйнгээ түлөө Улаан одоной орденоор шагнагдаһан бэлэй.

Раднаевай алба хэдэг 119-дэхи стрелково полк Тихвин хото шадар шэбээлһэн дайсанай бэхилэлтые бута сохихо даабари абаһан байба.

...Ехэ буунуудай снарядһаа газар доһолжо байһандал үзэгдэнэ. Уданшьегүй дохёогой ракетэ харамсаараа, ахалагша лейтенант Раднаев баруун гартахи буугаа дээрэ үргөөд, ротынгоо солдадуудта «Урагшаа!» гэжэ захираа һэн. Солдадууд командирайнгаа хойноһоо гүйлдэбэ. Дайсанай бэхилэлтэ тээшэ гүйжэ ябатараа, Дампил унашаба. Бодохо гэхэдэнь, аргагүй: можонь хуха буудуулһан байгаа бшуу. Тиигэжэ ахалагша лейтенант Раднаев сэрэгэй госпитальдо орожо, гэртээ бусаха баатай болоо һэн.

Түрэл колхоздоо ерэһээр, шадал соогоо элдэб эсын ажал хүдэлмэри хэжэ ябаа. Дайнай һүүлшын жэлнүүд, Совет арадта хүшэр хүндэ саг байгаа һэн. Колхоз соо трактор, машина, эдихэ хоол, үмдэхэ хубсаһаншье дуталдадаг байһан. Зүгөөр Дампил Абидуевич хэзээдэшье урмаа хухаржа, зоригоо мохожо үзөөгүй.

...Үнгэрэгшэ жэлэй намар Раднаевай малаа манаад ерэхэдэнь, фермын һаалишад булта сугларанхай, «амаршалнабди шамайгаа, ордендо хүртөөлши» гэлдэн, дарья табилдажа байба.

— Юугээр амаршалха болоо юмта? — гэжэ этигэжэ ядангяар асуухадань, тэдэнэр шэб шэнэхэн газетэ һарбайжа, «этигэжэ ядаа һаа, өөрөө уншагты» гээ һэн. «Колхозой үйлэдбэридэ удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө...» гэжэ бэшээтэй байба.

Тиигэжэ Октябриин революциин орден тэрэнэй үбсүүн дээрэ ялараа. Агуу ехэ октябриин революциин болоһон жэлдэ түрэһэн аад, энэ ехэ хубисхалай нэрэтэй ордендо хүртэһэмни намда гүнзэгы удхатай, — гээд сээжэ зүрхэндөө халиһан баяраа, түрэл нютагайнгаа эдир пионернүүдтэй уулзахадаа тэрэ уяран хэлэдэг юм.

...Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин оньһожоруулагдамал фермын малай сагаан шифер хушалтатай ... лоһоо харагдана. Тэрэ ... байрын улаан булан ... лишад сугларанхай, ... агитатор Дампил А... Раднаев эндэ ээлжээт... дөөгөө коллективтэй ... жэ байба.

— Бэшүүрэй аймаг... шүүрэй совхозой ... фермын һаалишадай ... бү мартая. Тэдэнэр ... үедэ ехэ һү һаахы... социалис мүрысөө ... дэлгэрүүлээ гэжэ ... һэмнай. Юһэдэхи таба... дүрбэдэхи, тодорхойлх... лэй түсэбүүдые боло... урид дүүргэхын түлөө ... дэ манай фермын ... оролсоод, һайнаар ... байнхай, — гээд тэрэ ... рилна. — Үнеэн бүриһ... килограмм һү һаах... абаа һэмди. Мүнөө бү... мэ дээрээ абажа хара... да зэргээр 1974 ... һүн һаагдаад байна. ... үнгэрэгшэ жэлэйхи... килограммаар үлүү гэ... дээрээ тооложо ... ёһоор, абаһан уялга... тэй түрэтэйгээр ... аргатай байнабди, — гэ... хэлэгшэ тэмдэглээ.

Энэ хөөрэлдөөндэ ... шад хабаадажа, зунай ... олдодог нөөсэ арга ... нуудаа гүйсэд хэрэглэ... һанамжаяа хэлэбэд.

Юрэнхыдөө агитатор ... Абидуевич Раднаев ... һаалишадай үүсхэл, ... нэй ябаса тухай ... тоб гэмэ тоонуудые ... заншалтай. Түрүү һаал... дүй дүршэлдэ тэрэ ехэ ... рал хандуулдаг юм. ... Д. А. Раднаевай полев... хэ соо аймагай, респу... газетэнүүд, зарим ст... ходол байдаг.

Коллективэйнгээ ажал... лөө ходоодоо һанаагаа ... ябадаг, агитатор, ажал... ран тухай хөөрэбэл ини...

С. ОЧИР...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Окт... революциин орденто Д. ... наев.

Авторай ф...

ГАР ХАЖУУРШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Шанартай, арьбан ехэ үбһэ, абахын тула «Восточные Саяны» колхозой Хуурай-Хобогой отделениинхид энэ жэлдэ гар хажууршадые олоор табижа хүдэлгөө.

Эгээн түрүүн гар хажуураар сабшагшадые, илангаяа залуушуулые зүбөөр урмашуулха, энээндэ хүнүүдые дүршүүлхын тула отделени соогоо тусхай мүрысөө-конкурс эмхидхээ юм. Отделениин үбһэшэдэй 6 звеноһоо 15 гар хажууршад энэ мүрысөөндэ хабаадаа. Мүрысөөнэй гуримай ёһоор хүн бүхэн 20 соото газар сабшаха ёһотой байгаа. Бэрхэ хажууршан Баир Дылыков, Вячеслав Бузаев гэгшэд 20 соото газарые 1 час 12 минута соо сабшажа, отделениин чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэд. Хоёрдохи һуурида — Сырен Торгобоев, гурбадахида — Содбо Балхеев гэгшэд гараһан байна.

Энэ һонирхолтой мүрысөөн залуушуулые хүдөөгэй шухала ажал — гараар үбһэ сабшаха дүй дүршэлдэ һургаха талаар тон ехэ удхэ шанартай гэжэ һанагдана. Тэрээндэ илажа гарагшад түлөөһэгүйгөөр Монголой Арадай Республикада айлшалха путевкоор шагнагдаха юм.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

СОВХОЗ, ТЭРЭНЭЙ ДИРЕКТОР

ОРЕНБУРГСКА ОБЛАСТЬ. Коммунист Е. Н. Самойлов хоёр жэлэй саада тээ түрүү ажахыда ажаллажа байһанаа гээгдэжэ ябаһан ажахыда хүдэлдэг болоо һэн.

Войковой нэрэмжэтэ совхозой шэнэ директор эндэ ажаллажа эхилһээр эндэхи хүнүүдээр танилсажа эхилээ һэн. Ажахын мэргэжэлтэдтэй нягта холбоотойгоор ажаллажа, нютагай хүнүүдэй зүбшэл, дурадхалнуудые анхаржа ажалладаг нүхэр Самойлов түргэн болзорто совхоз дотороо хүндэтэй болоо бэлэй.

Совхоздо гуримшалагдаһан нормонууд шэнээр һэлгэгдэбэ. Хүдэлмэришэн бүхэнэй хубиингаа түсэбые дүүргэлтэ хуулита болгогдоо. Отделениһээ байтагай механизатор, малшан бүхэн мүнөө энэ үдэр, энэ долоон хоног, энэ һара соо дүүргэхэ ажал тухайгаа һайса ойлгоод байдаг болонхой. Мүрысөөнэй моральна болон материальна урмашуулгын ашаар мэргэжэлтэдһээ гадна совхозой хүдэлмэришэн бүхэн мүнөө үйлэдбэриин арга нөөсэнүүдые бэдэрдэг, үйлэдбэриин бүхы звенонуудай ашаг үрые дээшэлүүлхэ тухай бодомжолно.

Хоёр жэлэй туршада совхозой коллектив эршэ зоригтойгоор ажаллажа, амжалта туйлаа. Үнгэрһэн жэлдэ нэгэ хахад миллиард түхэригэй нэмэлтэ олзо абтаһан, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха талаар түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ совхозой ажал хэрэгүүд урагшатайгаар ябуулагдана. Энэ жэлдэ механизаторнууд гектар бүриһөө 21 центнер ороохо тарая хуряан абана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: совхозой директор Е. Н. Самойлов агитбригадын гэшүүдэй дунда; Войковой нэрэмжэтэ совхозой директор, РСФСР-эй габьяата зоотехник Ленинэй болон Ажалай Улаан Тугай ордентo Евгений Николаевич Самойлов.

ТАСС-ай фотохронико.

САГАА... ЭДЕЭН... ДЭЛГЭРХЭ...

Хүрбын совхозо... лишад жэл соо үнеэ... риһөө 1700 килограм... бага бэшэ һү һааха... баритай юм. Уялга... лүүлхын түлөө һаал... оролдожо байна. Т... шын 7 һара соо соц... мүрысөөнэй дүнгөө... лишад Н. Барыше... С. Цыбикова, Д. Д... ева гэгшэд 1307—162... лограмм хүрэтэр һү ... гаа. Гадна тус сов... «Могой» гүүртын һ... шад М. Федорова, Н... чинская гэгшэд үд... үнеэн бүриһөө 10—1... лограмм хүрэтэр һү ... на. Энэ гүүртын һ... шад ниитынгээ ... бардам хүрэхэ үбһэ ... жээл бэлэдхэхэ хэ... эмхитэйгээр хабаад...

Ц-Х. ГОМБОДОРЖ...

Хори...

ҺУРАЛСАЛАЙ ЭХИН—ҮЗЭГЛЭЛ

Совет олониита мүнөө жэлдэ ... үзэглэлэй анха түрүүн ...гдэжэ гараһаар 400 жэ... ойе тэмдэглэжэ байна. 1574 ондо Иван Федоров гэг... анха түрүүн хэблэжэ гар... ород үзэглэл 80 хууда... байһан юм.

Үзэглэлэй ашаар хүн бүхэн ...жа, бэшэжэ һурадаг, үзэг... ашаар эрдэм ухаанай ...хүртэжэ, бүхы соёл ...турын баялигые эдлэжэ ...даг дээрэһээ анха түрүүн ...һан үзэглэлөө мартадаг... һаһан соогоо һайн һайхан ...дээрээ һанан, һанан яба... гээшэ ааб даа.

Совет засагай түрүүшын ...нуудта арад зоной дунда ... гэгээрэлэй хүдэлмэри ...уулха талаар горитой... хэмжээ ябуулганууд хэг... байгаа. 1919 оной де...брийн 26-да В. И. Ленинэй ...табилгатайгаар «РСФСР-эй ... зоной дунда үзэг бэшэг ...гүйе усадхаха тухай» ... гараһан байна. Тиихэдэ ... үзэглэл. шэнэ учебнигүүд ...дэжэ захалаа һэн.

Агууехэ ород арадай аха ...ай анхаралаар, тэдэнэй ...ламжаар манай буряад ... шэнги хаанта Россиин ...нги арадууд түүхын бо... хугасаада гэгээрэлэй та... үзэгдөөгүй ехэ амжалта ...ханиинь мэдээжэ. Ород ... туһаламжа тухай нэгэ ... дурдаха дуран хүрэнэ. «Яхадта Н. Л. Мешеряков» ... ном соогоо автор Н. С. ...рина бэшэхэдээ, РСФСР-... Гүрэнэй хэблэлые 1921 ... ударидажа байха үедөө Николай Леонидович Мещеря... (хубисхалай хэрэгэй түлөө 1904—1905 онуудта Яхадта ...гэдэ байһан) хадаа хэлэ ...гэй эрдэмтэ — яхад ... А. Новгородовойн зохёоһон ...дай түрүүшын учебнигүү... Петроградта хэблэхэдэнь ... туһаламжа үзүүлээ һэн. ...хэдэ саарһаншье олдохогүй, ... будагшье хомор, типо-графинууд үсөөн байгаа. Ном гаргахада үнэхөөрөөшье бэрхэтэй бэлэй. Петроградай номой хэблэлэйхид саарһанай үгы дээрэһээ яхадай литературын хрестомати хэблэхэ аргагүйбди гэхэдэнь, ганса үзэглэл хэблэлгээр хизаарлаха бэшэ, хрестоматииень заатагүй саарһаар хангажа хэблэгты гэжэ Н. Л. Мещеряков захиралта үгэжэ, хэблүүлһэн байгаа. Петроградта хэблэгдэһэн учебнигүүдые үзэжэ, урдань эрдэм бэшэг мэдэхэгүй яхад зон бага, ехэгүй үндэһэн хэлэн дээрээ бэшэгтэ орожо захалһан юм гэжэ тус автор тэмдэглэнэ.

Манай Буряадай байдалда абажа үзэхэ болоо һаа, 1932 он хүрэтэр буряад хэлэ бэшэг хадаа хуушан монголоор, дээрэһээнь доошонь бэшэдэг байгаа һааб даа. Совет засагай тогтоод байхада, түрүүшын буряад үзэглэлые Агын багша Чойжил-Һама Базарон зохёоһон байгаа ха. Харин би, эдэ мүрнүүдые бэшэгшэ, анхан Эгэтын эхин һургуулида 1921—1922 оной һуралсалай жэлдэ тэрэ үзэглэлөөр һураһан байнаб. Удаадахи үзэглэл гэхэдэ, профессор Гомбожаб Цыбиковэй зохёоһон ном 1925 ондо хэблэлһээ гараһан. Энэ үзэглэлые М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ абажа үзэхэдэмнай, хуушан монголоор «Буряад-Монгол үзэглэл, багашуулые һургаха дэбтэр» гэһэн гаршагтай байба.

Хубисхалай бүри урда тээхи үеһөө. манай һанахада, һонирхолтой нэгэ иимэ баримтые ябуул дурдаад гарахамнай. Хэлэ бэшэгэй эрдэмтэ Ц. Б. Цыдендамбаев «Венгриин эрдэмтэ Г. Баликтын монголовическа хүдэлмэриинүүд тухай» гэһэн статья соогоо бэшэхэдээ, 1873 оной апрельдэ Г. Баликт гэгшын Эрхүү хото ерэһые тэмдэглэнэ. Уданшьегүй Дээдэ-Үдэ (мүнөөнэй Улаан-Үдэ) ерэжэ, анха түрүүн буряад хэлэнтэй танилсаһан, гадна буряад хэлэ саашадаа шудалха зорилготойгоор А. Болдоновой үзэглэл оложо абаһан гэжэ бэшэнэ. Энээгээр болоходоо, зуун жэлэй саана буряад үзэглэл байһан болоно бшуу.

1932 ондо буряадаар бэшэлгые шэнэ лата бэшэгээр һэлгээд байхада, Бурпедтехникумэй багша Базаржаб Болодоной үзэглэл гараа һэн. Энэ үзэглэлөөр тэрэ үедэ минии үринэр болон үеын нүхэд—багшанар һургуулинуудта зааһан байгаабди.

1939 оһоо эхилжэ, ород хэлэнэй алфавидые манай буряад бэшэгтэ хэрэглэдэг болохоор Матвей Николаевич Имехеновэй бэшэһэн үзэглэл хэблэгдээ һэн.

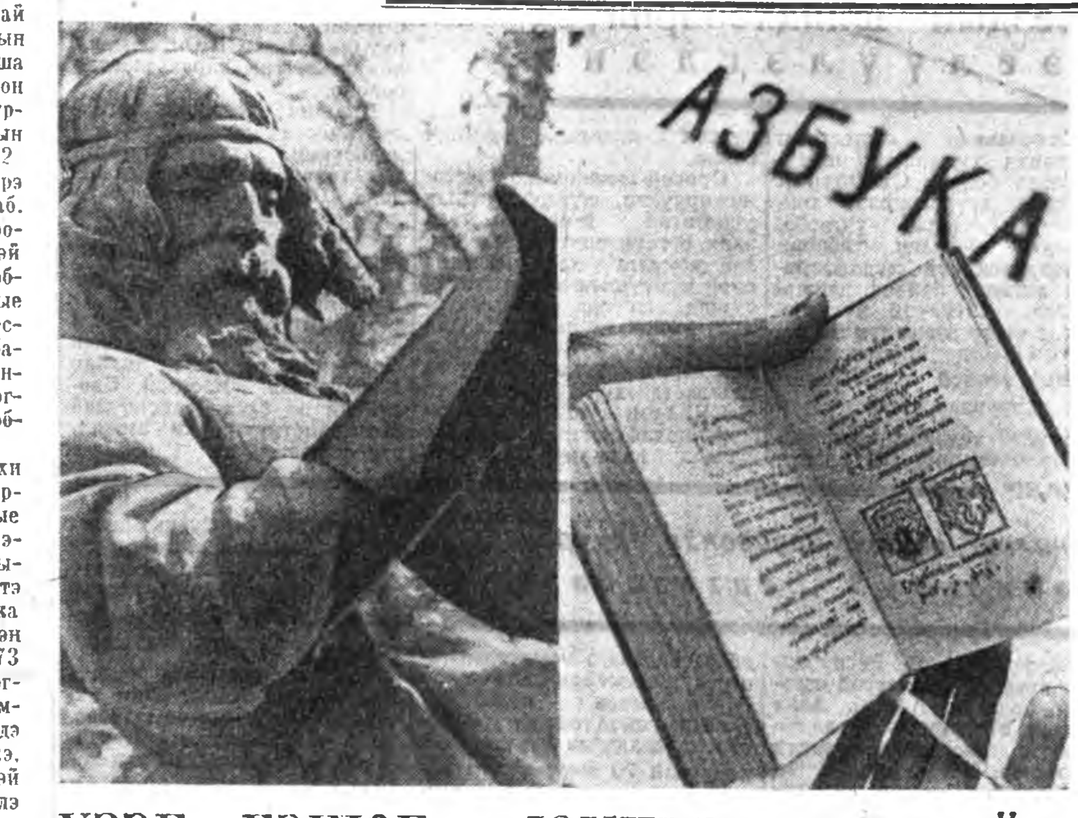
Мүнөө буряад һургуулинуудта үзэдэг буряад үзэглэлые РСФСР-эй культурын габьяата ажал ябуулагша Д. М. Мижидон хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Н. Д. Бураев хоёр зохёоһон байнад. Эдэнэй зохёоһон үзэглэл 1961 оһоо хойшо хэдэн удаа заһабарилагдан хэблэгдээ.

Мүнөө, 1974—1975 жэлэй һуралсалай шэнэ жэлдэ, буряад һургуулинуудта зургаа наһатаниие бэлэдхэлэй класста абажа, һургажа эхилхэнь. Иимэ ябуулганууд РСФСР-эй бүхы национальна һургуулинуудта эмхидхэгдэхэ юм. Тиимэһээ бэлэдхэлэй классуудта үндэһэн хэлэн дээрэ үзэглэл гараха, харин тэдэнэр хойто жэл нэгэдэхи класстаа ород үзэглэл үзэхэ аргатай болоно бшуу. Буряад һургуулинуудта мүнөө хэрэглэдэг ород үзэглэлые РСФСР-эй габьяата багша К. А. Олзоев зохёоһон, тэрэнь хэдэн удаа заһабарилагдажа гараһан.

Һүүлэй табан жэлдэ учебнигүүдые шэнэ программын эрилтын ёһоор заһабарилха зуураа эрдэм техникын хүгжэлтэ, түрүү багшанарай дүй дуршалые хараадаа абажа хэһэн байха.

Урданай буряад оньһон үгэдэ «һураһан далай, һураагүй балай» гэдэг байгаа. Һураһан далаймнай үзэглэлһөө эхилнэ. Үзэглэлэй һайндэр манай Совет орондо хаа хаанагүй тэмдэглэгдэхэдээ, соёл гэгээрэлэй хүгжэлтые хаража үзэхэ ехэхэн һайндэр болоно.

М. ДУГАРОВ.
Буряадай номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэ.

ҮЗЭГ БЭШЭГ... ЮУНҺЭЭ ЭХИТЭЙБ

МОСКВА. Манай ороной олон миллион һурагшад жэл бүхэндэ сентябриин 1-дэ партада һууна. Заншалай ёһоор, һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр тэдэнэй бүхы юумэн—хубсаһаниинь, ном дэбтэр, тетрадьнуудыншье дууһан шэнэ байха ёһотой. Нэгэдэхи классай һурагшадайхи бүришье һаа. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэртэ һургуулида бүхы юумэн: түрүүшын хонхо, нэгэдэхи классай шэнэ нүхэдөөрөө түрүүшын уулзалга, түрүүшын багша, түрүүшын ном—үзэглэл бултадаа анха түрүүшынь байна ха юм!

«Эхэ орон юунһээ эхилдэг бэ?» Үзэглэлдэхи зурагһаашни гү?»—гэһэн үгэнүүдээр эхилдэг дуун бии ха юм. Тиимэ хадаа бүхы юумэн тэрээнһээл эхилнэ.

Энэ жэлдэ түрүүшын үзэглэлэй барлагдаһанһаа хойшо 400 жэл гүйсэхэнь. Тэрэ ородой түрүүшын хэблэлшэн Иван Федоровой типографида баһал сентябрьда, 400 жэлэй урда, тодорхойлбол 1574 ондо «мүндэлөө». Хараха янзада, юрын лэ багахан ном.

Харин мүнөөнэй учебнигүүд гээшэмнай һайнаар бүридүүлэн зохёогдоһон, тон олон хэһэгээр ехэ һайнаар барлагдадаг гоё һайхан хэблэлнүүд ха юм. Үзэглэл байгуулхын тулада ехэ олон хүн: авторнууд болон редакторнууд, уран зураашад болон полиграфистнууд хүдэлдэг. Учебнигүүдые, тэрэ тоодо «Үзэглэл» зохёолго дээрэ—энэ эрдэм мэдэсын эхин булаг, һургаалай һүлдэ тэмдэг боложо, манай ажабайдалда ородог энэ ном дээрэ эгээн элдэб мэргэжэлтэй хүнүүд ехэтэ оролдон ажалладаг байна.

Ороной хэблэлнүүд һургуулиин эхилхэ болотор хоёр мянга гаран элдэб нэрэтэй һургуулиин учебнигүүдые—бүхы дээрэнь 288,6 миллион хэһэгээр бэлдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Түрүүшын барлагша Иван Федоровто бодхоогдоһон хүшөө. 2. «Просвещение» гэжэ хэблэлээр дурасхаалай бэлэг болгон гаргагдаһан Иван Федоровой (1574 оной үзэглэл (баруун гарай зурагта) 3. Академик Андрей Николаевич Колмогоров хадаа дунда һургуулиин 6, 7 ба 8-дахи классуудта үзэхэ «Геометриин» учебнигэй авторынь юм. 4. «Педагогикын номууд» гэһэн магазинда «Просвещение» гэжэ хэблэлээр гаргагдаһан номууд худалдагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

...ҮНЗЭГЫ ЭРДЭМ, ...УСХАЙ МЭРГЭЖЭЛ ...АДАБАРИ

...шэнэ һургуулиин — ...-эй МВД-гэй академиин ... сентябриин 2-то Моси... ...сэнигдэбэ. Һуралсалай ту... ...жэлэй урда тээ аиа... ...начальник, генерал-... С. М. Крыловтой ...-ай корреспондент уулза... ...шэнэ һургуулиин ...табигдаһан зорилгонууд ...хөөрэхыень гуйһан бай...

— Шэнэ академиин тогтоог... ...ушар юуб гэхэдэ, хүг... ...тэ түгэс социалис обще... ...үедэ ниитын гурим са... ...ба социалис хуули зар... ...саашадань бэхижүүлхын ...Коммунис партиин, Со... ...правительствын саг ...хараалан бэелүүлдэг ...ябуулгануудай нэгэн ..., — гэжэ С. М. Крылов ...лаабэ. — Хуулида зүри... ...хүрэтэр хэтэрһэн ябадал ...дай зүгһөө гаргуулхагүй ...совет милици оролдохо ...тай. Энэнь манай со... ...общесвын өнэрхы ...да бүрин таарана. Энэ... ...социально-политическэ ...ехэ удхатай зорилго бо... ...бшуу. Гэхэтэй хамта, энэ... ...хүмүүжүүлхы ба захир... ...ай ехэ зорилго бололсоно. ...дотоодын хэрэгүү... ...архилдаг зургаануудай ху... ...тон ехэ һуури эзэлнэ, ...шье тиимэ байхаар ...гдана. Дотоодын хэрэ... ...зургаануудай хүдэлмэ... ...политическэ эрдэм ...оролтой болоходонь лэ ...муудал шиидхэгдэжэ ша... ...даха байна.

...барилан хэлэбэл, шэнэ ...демиие дотоодын хэрэгүү... ...министерствын научна, һу... ...ай-методическа түб бол... ...зорилго табигдаһхай ...-эй МВД-гэй академи ...гэжэ гарагшад хуули ха... ...руулагшадтай тэмсэхэ ...сагай онол аргануудые ...жэ, социализмын булюу ...ие, мүн научно-техниче... ...хүгжэлтын мүнөөнэй түй... ...нуудые ашаг үрэтэйгөөр ...лэжэ шададаг болохо зэр-гэтэй. Тэдэнэр марксистско-ленинскэ һургаал, хүтэлбэрилгын, уридшалан тодорхойлолгын ба түсэблэлгын теори, социологи болон криминологи, логико, психологи ба педагогико гүнзэгыгөөр шудалха юм. Академидэ һуража гарагшад политическэ дээдэ болбосоролтой хүнүүд болохоһоо гадна, ниитын гурим ба хуули бэхижүүлхэ бүхы зорилгонуудые һайнаар мэдэдэг байха зэргэтэй.

Академидэ түрүүшын хүнүүдые абалга тэрэнэй түүхынь түрүүшын хуудаһан болоно. Тэдэнэй тоодо орохо гээшэ үндэр дээдэ нэрэ хүндэ, тон харюусалгатай хэрэг болоно. Академидэ эрхим хүнүүд ерээ гээд онсолон тэмдэглэмээр.

Академиин урда табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэ тэрэнэй профессорнуудэй, багшанарай ажалһаа ехэнхидээ дулдыдахань элитэ. Манай академидэ научна бэрхэ хүдэлмэрилэгшэд бии. Эрдэмтэдэй совет байгуулагдаад, тэрээндэ академигууд В. М. Глушков, А. А. Дородницын, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондентнэр В. Г. Афанасьев, Г. С. Поспелов, Б. Ф. Ломов, Д. А. Керимов болон бусад оробо.

Тэрээнһээ гадна, эрдэмтэдэй соведэй уряалаар бусад ехэ ехэ эрдэмтэд академиин хүдэлмэридэ хабаадалсаха юм. Жэшээнь, арадай ажахые хүтэлбэрилгын хэрэг шэнжэлэн шудалдаг институдай ректор В. Г. Шорин хэдэн лекци уншаха. Эрдэм-шэнжэлгын хэдэн лаборатори академидэ эмхидхэгдэхээр түсэблэгдэнэ.

Һуралсалай түрүүшын жэлэй эхилжэ байхада, академиин эрдэмтэд ба һурагшад Коммунис партиин, Советскэ правительствын үмэнэ ямар ехэ харюусалгатай байһанаа мэдэрнэ. Социалис хуули ба ниитын гурим улам бэхижүүлхэ бүгэдэ арадай хэрэгтэ хубигаая оруулхын тула бүхы хаба шадалаараа оролдохобди гэжэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

ҮЕ САГАЙ ЭРИЛТЭДЭ ХАРЮУСАМААР БАЙХА!

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Парти, үзэл сурталай болон зохёохы ажалай талаар зүб шэглэл һунган олоходонь, мүн олонациональна ороной литературын үмэнэ табигдаад байһан зорилгонуудые большевик сэхээр, шэнэ ёһоор шиидхэхэдэнь зохёохы интеллигенцидэ туһалһан байна.

Максим Горький съездын удха шанар тухай иигэжэ хэлээ һэн: «Урдань таруу таһархай байһан манай бүхы арадуудай литература... манда хани ёһоор хандадаг революционно литераторнуудай үмэнэ нэгэн бүхэли боложо үзэгдэбэ».

Энэ съезд дээрэ олонациональна совет литература гоё һайханаар, үргэнөөр харуулагдаа һэн гэжэ Н. С. Тихонов тэмдэглэбэ. Совет литература дэлхэйн айхабтар ехээр хубилгагдажа байһые, түрүүшын табан жэлнүүдэй социалис мүрысөөнэй, индустриализациин, коллективизациин, гайхамшаг барилганuудай эхилжэ байһые, хүдэлмэришэдэй габшагай бригадануудай байгуулагдан, ГОЭЛРО-гой түсэбэй бэелүүлэгдэжэ эхилһые хурсаар мэдэржэ байгаа. Энэ хадаа Днепростройн, Магнитостройн, Кузнецкын түрүүшын домнонуудай, Беломорканалай, Турксибай, Комсомольск-на-Амуре хотын байгуулагдажа эхилһэн үе һэн.

Съездые бүхы совет хүнүүд өөһэдөө хаража байһан мэтэ тэрээндэ айхабтар ехээр анхаралаа хандуулһан юм. Тоо томшогүй олон делегацинууд уран зохёолшодые амаршалхаяа ерэдэг байгаа. Иигэжэ уншагшадай өөһэдынгөө инаг дурата уран зохёолшодые амаршалхадань, уншагша болон уран зохёолшодой хоорондын хэтэ мүнхын холбооe батадхаһан мэтэ байдаг һэн.

Гадаадын олон ороной уран зохёолшодой ерэһэн ушар съездын уласхоорондын ехэ удха шанартай байһыень гэршэлээ һэн.

Тэрэ гэһээр 40 жэл үнгэрбэ гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Арадаймнай туршалгануудай, тэмсэлэй, агууехэ илалтануудай удаан үргэлжэлһэн түүхэтэ зам үлөө. Арад зонтоёо, партитаяа хамта иимэ зам гаталжа гараагүй һаа, совет литература мүнөөнэйхидэл иимэ хүгжэнги байхагүй һэн. Мүнөө манай литература түгэс хүсэтэй, үргэн ехэ, гайхамшаг шэнжэнүүдтэй болонхой. Совет уран зохёолшодой номуудые уншан, Совет гүрэнэй хүгжэлтын замые, совет хүнэй ургалтые, тэрэнэй ажал хүдэлмэриие, һанал бодолнуудыень, найдалнуудыень мэдэжэ болохо гү? Болохо.

Манай зуун жэлэй оюун ухаанай орьёлые эзэмдэһэн, оюун бэлигтэнээр элбэг олонациональна совет литература революционернүүдилагшадай, шэнэ дэлхэйе байгуулагшадай яларма хурса дүрэ образуудые сэдьхэл хүдэлгэмэ тодоор байгуулаад, тиин сэрэгшэд болон ажалшадые оюун сэдьхэлэй баялигуудаар зэбсэгжүүлнэ.

Элитэ ехэ совет уран зохёолшод бүхы жанрнуудта эрхим һайн зохёолнуудые байгуулаа юм. Тиигэжэ революци хадаа арад зоной зохёохы эршэ хүсые үнэхөөрөө сүлөөрүүлээ, шэнэ, үнэн зүб ёһоной ажабайдал байгуулха хэрэгтэ зоригжуулаа, гэжэ харуулаа.

1974 оной июниин 14-дэ Москва хотын Бауманска һунгуулиин округто һунгагшадтаяа уулзахадаа хэлэһэн үгэ соогоо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Уран һайханай ажал тухай хэлэхэдээ, ямар юумэ тэмдэглэхэ ёһотойб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ совет литературын олон зохёол дотор, мүн кинодо болон театрта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай харуулһан хэтэ мүнхын баатаршалга гүн гүнзэгыгөөр, үнэн зүбөөр, сэдьхэл доһолгомоор харуулагдаа. Парти иимэ зохёолнуудые үндэрөөр сэгнэнэ. Дэлхэйн болбосоролые абарһан арадай баатаршалга шэнэ шэнэ үеын совет хүнүүдтэ хододоо патриотическа үльгэр жэшээ, эрэлхэг зоригой, һайхан зан абариин үльгэр жэшээ байха юм».

Мүнөөдэр юун гэжэ тон бата найдамтайгаар, омогорхолтойгоор хэлэжэ болохоб гэхэдэ, уран зохёолшодой нэгэдэхи съездһээ хойшо үнгэрһэн саг соо ород хэлэн дээрэ зохёогдодог литератураһаа эхилээд, Советскэ Союзай бүхы литературанууд батажажа, аха дүүгэй нэгэн бүлэ соо нэгэдээ. Тэдэнэр зохёохы амжалтануудаараа олон янзашье һаа, социалис Эсэгэ орондоо алба хэдэгээрээ нэгэн ниитэ.

Уран зохёолшо болон арад зоной ажабайдалай хоорондохи холбооe саг үргэлжэ бэхижүүлхэ гэһэн Горькиин һайн һайхан уг заншалые үргэлжэлүүлэн, совет уран зохёолшод юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө ажалшадай тэмсэлдэ үзэгдөөгүй ехэ дэлисэтэйгээр, айхабтар хурса зохёохы һонирхолтойгоор оролсоно, габшагай барилгануудта — КамАЗ-да, Тюменьдэ, БАМ-да, мүн Алас-Дурна зүг, Кольско хахад аралда ошоно, шэнэ барилгануудай, предприятинууд болон колхозой ажалшадтай, Совет Армиин сэрэгшэдтэй — номуудайнгаа ерээдүйн геройнуудтай үнэн зүрхэнэй холбоо барисаа тогтооно.

Хүгшэншье, залуушье уран зохёолшод арад зонтоёо, партитаяа үнэн зүрхэнэй ёһоор нэгэдэн, шэнэ зохёолнуудые байгуулна. Партимнай арад зондоо алба хэхэ гэһэн ниигтал ганса үнэн замаар зохёолшодоо гамтайгаар хүтэлнэ. Энэ замда литератор манай үе шатын бодото эзэнэй, манай үе сагай геройн—коммунизм байгуулагшын оюун сэдьхэлые гүнзэгыгөөр ойлгон мэдэрнэ.

Манай уран зохёолшодой бүхы организаци, тэрэнэй бүхы олонациональна отрядуудынь зохёохы асуудалнуудта, мэргэжэл шадабаряа һайжаруулхын тулада зохёолнуудаа али бүхы талаһаань, гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсэлгэдэ анхаралаа хандуулна. Манай искусство үе сагай эрилтэдэ харюусамаар байха ёһотой.

Энэ талаар совет литературын дүй дуршэл айхабтар ехэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай юм. Ушар юуб гэхэдэ, мүнөө хоёр дэлхэйн, хоёр байгуулалтын хоорондо мүрысөөнэй боложо байһан үедэ манай совет уран зохёолшо уран хурса үгөөрөө социализмын байдалые батадхаха хэрэгтэ нэрэтэй түрэтэйгөөр хабаадажа байна бшуу.

Манай литература хадаа арад зоной дайшалхы зэбсэг, партиин туһалагша мүн.

Совет уран зохёолшод арад зоной ажабайдалтай литературын холбооe саашадаа улам бэхижүүлхын түлөө зохёохы хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха, коммунизм байгуулагшадай дабтагдашагүй хурса дүрэ образуудые байгуулжа, коммунис байгуулалтын ажабайдал болон амжалтанууд тухай уран зохёолнууд соогоо хүн түрэлтэндэ хөөрэжэ үгэхэ юм гэжэ Н. С. Тихонов үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Удаань Константин Федин болон Михаил Шолохов гэгшэдһээ пленумэй адреста ерэһэн амаршалгын телеграмманууд уншагдаба. Пленумэй хүдэлмэрилһэн түрүүшын үдэр уран зохёолшодой олон организациин түлөөлэгшэд, үниинэйшье, залуушье, литераторнууд, прозаигууд, поэдүүд үгэ хэлээ. Манай олонациональна Эхэ ороной литературна хүсые нэгэдүүлхэ хэрэгтэ уран зохёолшодой нэгэдэхи съезд айхабтар ехэ удха шанартай байгаа гэжэ тэдэнэр бүгэдэ онсолон тэмдэглээ.

Партимнай зохёохы шэнэ орьёлнуудые эзэмдэхые литераторнуудые уряална. Манай обществын коммунис байгуулалтын замаар урагшаа дабшаха тума совет хүнэй үзэл бодол бүрилдүүлхэ, тэрэнэй зан заншалые, оюун сэдьхэлэй баялигые бүрилдүүлхэ хэрэгтэ литература, искусствын үүргэ улам дээшэлхэ юм. Совет уран зохёолшод эдэ заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, партийна шэнжэ шанартай байха тухай Ленинскэ гол ёһонуудые дагаан, бүгэдэ арадай коммунис байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ манай зорилго гэжэ тоолоно.

СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной 40 жэл соо эрхилһэн бүхы ажал ябуулгань социалис реализмын методые батадхан хүгжөөлгэдэ зорюулагданхай байгаа. Энэ метод совет уран зохёолшодой гол арга зэбсэгынь боложо, олон миллион уншагша хүнүүдэй ухаан бодолые, һэшхэлые, сэдьхэл зүрхые бэе тээшээ татажа абаха хэрэгтэнь совет литературада гол үүргэ дүүргэһэн байна.

Арад зоной хүндэдэ ходоо хүрэмөөр байха, манай үеын хүнүүдэй зан абари, мэдэрэлые. бүрилдүүлхэ һайн һайхан хэрэгтэ ходоо партиин үнэн сэхэ туһалагшад байха гээшэ манай нангин уялга гэжэ совет уран зохёолшод тоолодог гэжэ пленумдэ хабаадагшад онсолон тэмдэглээ.

Сергей Михалков (Москва), Василий Козаченко (Украина), Петрусь Бровка (Белорусси), Алексей Сурков (Москва), Камиль Яшен (Узбекистан), Александр Чаковский (Москва), Сергей Наровчатов (Москва), Имран Касумов (Азербайджан), Павел Боцу (Молдави), Анатолий Софронов (Москва), Нодар Думбадзе (Грузи), Альфонсас Беляускас (Литва) гэгшэд болон бусад энээн тухай сэдьхэл доһолгомо халуунаар хэлэһэн байна.

Промышленность болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци пленумдэ хабаадагшадые халуунаар амаршалаа. Тэдэнэй нэрэһээ Социалис Ажалай Герой Ленинград хотын № 90 ПТУ-гай мастер-һургагша Б. А. Журавлев үгэ хэлэһэн байна. Комсомолой делегациин нэрэһээ ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Л. И. Матвеев уран зохёолшодто амаршалгын үгөөр хандаа.

Совет Уран зохёолшодой түүхэтэ съезд гансал дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй литературада гайхамшагта шата болоһон бэшэ. Тэрэ хадаа бүхы дэлхэйн литературын хүгжэлтэдэ эли тодо нүлөө үзүүлээ юм. Тус съездын интернациональна удха шанар тухай Болгариин Уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ академик Пантелей Зарев пленумэй ендэрһээ хэлэһэн байна.

Сентябриин 4-дэ СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС-ай корр.)

СЛАВЯН ХЭЛЭ ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ ҺУРГУУЛИ

ПРАГА. Дэлхэйн хорин табан ороной эрдэмтэд славян хэлэ шэнжэлэгшэд, багшанар, оршуулагшанар болон студентнэрэй хабаадалгатай зунай заншалта һургуули эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Славян хэлэ шэнжэлэгшэдэй энэ һургуулиие Прагын Карловын университедэй философиин факультет 18 дугаар эмхидхээ. Һургуулида һурагшад хэлэ, бэшэг шэнжэлэлгын элдэб асуудалнуудаар лекцинүүдые шагнаһан, чех, словак, болон славян бусад хэлээр хэшээлнүүдтэ ябаһан байна.

Словак национальна восстаниин 30 жэлэй ойтой холбоотой асуудалнууд болон темэнүүдые шудалалга энэ жэлэй һургуулиин программада оруулагдаһан байгаа.

ХҮРШЭНЭРЭЙ ҺОНИН

ЭДИР ШЭНЖЭЛЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТА

«Мамслюда» комбинадай Витимэй экспедициин хүгэлбэринэгшэд районой һурагшадай геологическа аяншалга эмхидхэхэ комиссида 23 мэдүүлгэ оруулба. Тэдэнэй олонхидонь слюдагай ондоһон тухай мэдээсэгдэнэ.

Экспедициин геологууд байгаалиин баялиг шэнжэлхэ тухай һурагшадай дунда ехэ хүдэлмэри хэдэг юм. Энэ зундаа табан бүлэг һурагшад геологическа аяншалгада гараһан байна. Тэдэнэр холын тосхонуудай ажалшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэрһэдэг, наада харуулдаг байгаа.

Һурагшадай геологическа аяншалга эмхидхэхэ талаар Мамска-Чуйска район 1959 оноһоо эхилжэ, областьдотоо 13 дахин түрүү һууриида гараа. Энэ жэлдэ тус районой эдир 4 аяншалагша бүхэсоюзна слёдто хабаадалсаха эрхэтэй боһонхой.

ШЭНЭ ГАЗАРТА

Усть-Илимскэ ГЭС-эй бодхоогдоходо бии болохо далайн һууриһаа Сибирьтэ Совет засаг хамгаалагшадта табигдаһан хүшөөнүүд ондоо газарта абаашагдаба.

1919 ондо Нижнеилимск шадар сагаантанда алуулһан дүлэтэ революционер Максим Дудченко, партизануудай отрядай командир Петр Широков, нэгэдэхи Ангарска полкын хоёрдохи батальоной командир, армиин реввоенсоведэй гэшүүн Степан Куклин, баатарлиг партизан Михаил Говорин гэгшэдэй хүшөөнүүд шэнэ газарта абаашагдаһан байха юм. Ангарска политехническэ техникумэй «Искатель» гэжэ студентнэрэй барилгын отрядай гэшүүд энэ хүдэлмэри һайн шанартайгаар бүтээгээ.

Шэнэ газарта асарагдаһан хүшөөнүүдые нээлгэдэ зорюулагдаһан баяр ёһололдо граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд уригдаһан байна.

АШАГЛАГДАЖА ЭХИЛЭЭ

Тамаралгын бассейнтэй спортын ехэ комплекс Осиновна тосхондо бодхоогдожо, ашаглалгада һаяхан оруулагдаба.

Мүнөө үеын бүхы эрилтэнүүдтэ харюусамаар бүтээгдэһэн энэ комплекс «Ангарстрой» трестын мүнгэ зөөреэр баригдаа. 25 метр утатай урилдаанай гурбан харгы, волейбол ба баскетбол наадаха, хүнгэн атлетикын ба боксын залнууд, кружогуудые үнгэргэхэ комнатонууд энэ комплекс соо бии юм.

Энэ тосхондо һаяын үдэрнүүдтэ электрокотельнэ ашаглалгада оруулагдахань. Тиигэхэдэ спортын энэ комплекс дулаасуулагдадаг болохо, мүн байрын гэрнүүдтэ халуун уһан үгтэхэ байна.

АЛДАРТА ОЙ

«Иркутсксельстрой» трестын Зиминскэ барилга-хабсаралгын управлениин эмхидхэгдэһээр хорин жэл болобо. Алдарта ойгоо тэмдэглэжэ байһан энэ коллективые КПСС-эй Зиминскэ горком, предприятинууд ба барилгашадай коллективүүд халин халуунаар амаршалаа.

Энэ коллективэй барилгашад хорин жэлэй туршада нилээд олон томо томо объектнүүдые бодхоожо, хүдөөгэй ажалшадай дунда мэдээжэ болонхой. Теплоэлектроцентраль, гидролизно завод, барилгын материалнуудые хэдэг үйлэдбэриин бааза, оёдолой фабрика болон бусад предприятинууд тэдэнэй хүсөөр баригдаһан байна.

АМАРАГШАД ОЛОШОРНО

Байгша оной түрүүшын долоон һарын туршада областиин профсоюзай амаралтын байрануудта 200 мянган хүн амарба. Туризмын областной соведэй баазануудта — «Песчаная», «Байкал», «Турист» гэжэ амаралтын байрануудта үдэр бүри 1000 гаран хүн амардаг байха юм.

АЯНШАЛГАДА ГАРАБА

Харбатовска соёлой байшангай дэргэдэ «Поиск» гэһэн агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Тус агитбригадын гэшүүд энэ жэлэй ургаса хуряалгада хабаадагшадта концерт харуулха шэнэ программа бэлдэһэн байна.

Качугска районой Харбатовска совхозой бүхы отделенинүүдэй полевой стануудаар агитбригадын гэшүүд аяншалжа, таряашад болон механизаторнуудта һонирхолтой наада концерт харуулжа эхилээ.

(Эрхүүгэй областиин «Восточно-Сибирская правда» газетэһээ абтаба).

СОЁЛОЙ ҺАЙНДЭР— ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺАЙНДЭР

Болгариин социалис революциин 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан аха дүү ороной соёлой үдэрнүүд сентябриин 3-һаа 12 хүрэтэр Советскэ Союзай хото городуудта, хүдөө нютагуудта үнгэргэгдэхэнь.

Болгариин соёлой туйлалтануудай харалга тухай манай оронуудай литература, искусствын ажал яБуулагшадай харилсаа холбоон тухай. **Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй культурын министрэй орлогшо В. И. ПОПОВ** ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ:

— Советскэ Союзай ба социалис Болгариин арадууд үнинһөө хойшо бата бэхи хани барисаатай юм. Нухэр Л. И. Брежнев энэ хани барисаае толотомо тодоор иигэжэ элирхэйлэн хэлээ һэн: «Социалис интернационализмын гол ёһонуудта үнэн байдаг ушар манай оронуудай национальна, интернациональна аша туһые тааралдуулан холбохо арга олгоно. Бидэ нэгэн ниитэ уг зорилготойбди. Бидэ хуби заяагаа Ленинэй хэрэгтэй, социализмын хэрэгтэй хэтэдээ холбонхойбди».

Совет соёлой үдэрнүүд нёдондо жэлэй һүүл багта Болгариин Арадай Республикада үнгэргэгдөө һэн. Тиихэдээ аха дүүгэй хани нэгэдэлээ элирхэйлэн харуулһан байгаа. Харин мүнөө Болгариин соёлой үдэрнүүд манайда үнгэргэгдэжэ эхилээ.

Эдэ үдэрнүүд ехэ концерт наадаар сентябриин 3-да Кремльдэхи Съездүүдэй ордон соо нээгдэһэн байна. Болгариин элитэ мэдээжэ режиссёрнууд, хореографууд, литераторнууд энээндэ бэлдээ. Совет, болгар арадуудай хани барисаан, аха дүү ёһоной харилсаан концертын гол темэнь болоно. Св. Обретеновэй нэрэмжэтэ хоорой капеллэ, «Софиин дуушад», «Владимир Маяковский», «Найден Киров» гэжэ ансамбльнууд, Софидахи Пионернүүдэй ордоной коллектив, элитэ мэдээжэ хүгжэмшэд, дуушад концертдэ хабаадагшадай дунда бии.

Соёлой һайндэр бүхы союзна республиканууд 100 гаран хотодо үнгэргэгдэхэ. Жэшээнь, национальна аман үгын зохёолой бүлэгүүдтэ хабаадагшад Киевтэ, Кишенёвто концертнүүдые табиха. Ив. Вазовой нэрэмжэтэ национальна театр хоёр долоон хоногой турша соо Москвада, Ленинградта зүжэгүүдээ табижа харуулха. Болгар, совет драматургнуудай зүжэгүүд айлшадай репертуарта ороно. Софидахи түбэй кукольна театр ехэшүүлдэ багашуулда зорюулжа, һонин программа бэлдээ.

Гайхамшаг дуушад Н. Гяуров, Н. Гюзелев, Б. Карноблатова, А. Томова-Синтова, пианист А. Диков, скрипач Э. Камиралов гэгшэдтэй хүн зон уулзаха байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ выставкэнүүд эмхидхэгдэхэ. Тэдэнэй эгээл ехэнь Болгариин социалис революциин 30 жэлэй ойдо зорюулагдаха. Энэ хугасаа соо бүтээгдэһэн уран зурагай, графикын ба скульптурын эрхим зохёолнууд СССР-эй Уран зурагай академиин зал соо табигдажа харуулагдаха. «Болгарида социалис революциин илаһаар 30 жэлэй ой» гэһэн выставкэ СССР-эй Революциин музей соо нээгдэхэ юм.

Совет улад зон болгар номуудай декадада, драмын, хүгжэмтэ зүжэгүүдые харалгада хабаадаха, НРБ-гэй композиторнуудай зохёолнуудаар табигдаһан концертнүүдые хараха байна. Москвагай, Киевэй, Ленинградай, Сыктывкарай, Бакугай хүн зон кинематографистнуудай шэнэ зохёолнуудтай танилсаха юм.

Соёлой ажал яБуулагшадтай — уран зохёолшодтой, композиторнуудтай, уран зураашадтай, архитекторнүүдтэй, журналистнуудтай уулзалганууд болохо. Болгариин социалис революциин 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хани барисаанай үдэшэнүүд, лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд олон хото городуудта үнгэргэгдэхэ, уншагдаха.

Эдэ үдэрнүүдэй үргэн ехэ, олон янзын программа манай оронуудай хоорондохи аха дүүгэй холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргэхэнь дамжаггүй.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Софида бодхоогдоһон Совет Армиин хүшөө. АПН-эй фото.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭЕ

Тоосоото һунгуулиин суглаанууд ДОСААФ-ай эхин эмхинүүдэй ажал ябуулгада шухала үүргэ дүүргэдэг байна. Тоосоото үе соо ДОСААФ-ай комитедүүдэй хэһэн хүдэлмэридэ суглаан дээрэ сэгнэлтэ үгтэдэг, саашанхи зорилгонууд хараалагдадаг, комитедэй шэнэ бүридэл һунгагдадаг юм. Тиимэһээ СССР-эй ДОСААФ-ай Түбэй комитет һаяхан болоһон IV пленум дээрээ тоосоото һунгуулиин суглаануудые үнгэргэлгэдэ гол анхаралаа хандуулһан байгаа бшуу. Тоосоон болон һунгалтануудай түрүүшын шата — ДОСААФ-ай эхин эмхинүүдэй суглаанууд 1974 оной сентябрь, ноябрь һарануудта үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

ДОСААФ-ай областной эмхи тоосоото һунгуулиин суглаануудые үнгэргэлгэдэ ямараар бэлдэжэ байнаб? ДОСААФ-ай областной комитедэй VI пленум июльдэ боложо дүүрээ. ДОСААФ-ай обкомой түрүүлэгшын орлогшо Г. С. Зыбинэ эхин эмхинүүдтэ тоосоото һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхэ тухай элидхэл пленум дээрэ хэһэн байна. Иимэ суглаануудта бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ талаар ДОСААФ-ай Буряадай областной комитедэй тогтоол баталагдан абтаһан, хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан, тоосоото һунгуулиин районно конференцинүүдые үнгэргэхэ тодорхой график табигдаа.

Мүн ДОСААФ-ай районно комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар үнгэргэгдэжэ, тоосоото-һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхэ тухай бүхы асуудалнууд мэдээсэгдээ. Семинарай түгэсхэлдэ ДОСААФ-ай райкомуудэй түрүүлэгшэнэртэ тусхай дэбтэрнүүд үгтөө. Тоосоото һунгуулиин суглаануудта бэлдэхэ, үнгэргэхэ талаар шухала хэрэгтэй бүхы материалнууд энэ дэбтэр соо суглуулагданхай.

Районно комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр нютагтаа бусамсаараа тоосоото һунгуулиин суглаануудта бэлдэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Хаа хаанагүй ДОСААФ-ай райкомуудай президиумэй зүблөөнүүд боложо, суглаануудые үнгэргэхэ графигууд табигдаһан, суглаа үнгэргэхын түлөө харюусаха хүнүүд баталагдаһан байна. Жэшээлхэдэ, ДОСААФ-ай Советскэ райком (түрүүлэгшэнь А. Г. Наумов), ДОСААФ-ай Кабанскын райком (түрүүлэгшэнь В. Н. Каширихин) энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Эндэ ДОСААФ-ай райкомой пленум боложо, тоосоото һунгуулиин суглаануудта бэлдэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ талаар эхин эмхинүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинарнуудые үнгэргэхэ түсэб зохёогдоһон байха юм. ДОСААФ-ай Советскэ райкомой түрүүлэгшэ А. Г. Наумов эхин эмхинүүдэй түрүүлэгшэнэртэй тусгаар хөөрэлдэжэ, суглаануудые үнгэргэлгэдэ тэдэнэрэй гол анхаралые хандуулна. Тиихэдэ ДОСААФ-ай Түнхэнэй райкомой шэнэ түрүүлэгшэ И. С. Юрьев энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Эхин эмхинүүдэй кабинедүүдэй хүдэлмэри һайжаруулгада тоосоото һунгуулиин суглаанууд гол анхаралаа хандуулха ёһотой. Партийна организацинуудай туһаламжаар ниитэ-оборонно хүдэлмэри һайн мэдэхэ хүнүүдые комитедэй хүтэлбэрилгэдэ дэбжүүлхэ шухала. Тоосоото һунгуулиин суглаануудай боложо байха үедэ ДОСААФ-ай гэшүүдэй патриотическа мэдэрэлые шэнэ хүсэтэйгөөр бадарааха гээшэ ДОСААФ-ай комитедүүдэй нангин уялга болоно.

В. ДАБАЕВ.
ДОСААФ-ай Буряадай обкомой ахмад инструктор.

ХҮН БА БАЙГААЛИ

ЛЕНИНГРАД шадархи Пушкин хотын Екатерининскэ паркда хэдэн жэлэй саада тээ арбан хоёр хэрмэн асарагдаһан юм. Тэрэ хэрмэнүүд эндэ нютагжаа, олон боложо үдөө.

Мүнөө хэрмэнүүд хүнүүдһээ айхаяа болинхой. Александр Сергеевич Пушкинай лицейдэ һуража ябахадаа, парк соогуур харгылдаг зүргэ дээгүүр хэрмэнүүд хэнһээшье хэмшээрхэнгүй гүйжэ ябадаг. Һандали дээгүүр амаржа, хөөрэлдэжэ һууһан хүнүүдтэ дүтэ ерэдэг, гар дээрэнь гараад, һуухашье ушарнууд болодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүнүүд, энэ заахан зэрлиг амитад бэе бэедээ баяр асарна.

ТАСС-ай фотохронико.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ДЭЛХЭИН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Цеденбалтай сентябриин 2-то Москвада уулзажа хөөрэлдэһэн тухай мэдээсэлые Монголой газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта тунхаглана. КПСС-эй ба МНРП-гэй, Советскэ Союзай ба МНР-эй хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаа холбооe саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар энэ уулзалгын үедэ һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөнэй хүдэлмэриин Женевэдэ һэргээгдэһэнтэй дашарамдуулан энээндэ гадаадын хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна. Зүблөөнэй түгэсхэлэй шатые энэ жэлэй дүүрэтэр үнгэргэхые олон гүрэнүүд дурадхана гээд Боннoй «Унзере цайт» газетэ бэшэнэ.

Чилиин сэрэгэй хунтын хархис муухай хашалта харшалалтанууд, хардалга мүрдэлгэнүүд тухай дэлхэйн эл дэб оронуудай түрүү үзэлтэй газетэнүүд мэдээсэнэ. Энэ орондо хэншье өөрыгөө аюулгүй байдалда байнаб гэжэ хэлэжэ шадахагүй юм гээд Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. «Хунтын зонхилжо байһан жэлэй турша соо ороной экономико һандаран һалажа, үргэн ниитэ ажалшадай байдал хүшэр бэрхэтэй болоо,—гэжэ газетэ бэшэнэ. —Арадай нэгэдэлдэ дурагүйдэгшэд хунтын тала руу ороно».

Экономикын асуудалнуудта Японой түбэй газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна.

Грециһээ абтаһан корреспонденциие «Нью-Йорк таймс» газетэ тунхаглахадаа, энэ ороной үргэн ниитэ арад зоной дунда Коммунис партиин нэрэ хүндэ урган дээшэлжэ байна гээд бэшэнэ.

Ольстерто полициин хүсэнүүдые үргэдхэхэ түсэбүүд тухай Англиин хэблэл мэдээсэнэ. Хойто Ирландиин олон хото городуудта, районуудта нютагай полициин түбүүд байгуулагдана.

(ТАСС).

БЕЛГРАД

Съездын шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэнэ

ТАСС

Югославиин обществын саашанхи хүгжэлтын шухала шата болохо СКЮ-гэй Х съездын дүүрэһэнһээ хойшо гурба һара үнгэрбэ. Съездын баталан абаһан шиидхэбэринүүд хүдэлмэришэн ангиин байдал һайжаруулха, СКЮ-гэй хүтэлбэрилхы үүргэ дээшэлүүлхэ зорилготой. Эдэ шиидхэбэринүүдые ороной бүхы ажалшад халуунаар угтаа.

Һүүлэй үедэ эхин партийна организацинуудай эдэбхи үүсхэл илангаяа урган байна.

Ороной экономико тогтонижоруулха, мүнгэнэй үнын уналгатай тэмсэхын тула эхин организацинууд эдэбхитэй ябуулга хэнэ. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй турша соо эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ талаар яһала һайн дүнгүүд туйлагдаа. Гэбэшье зарим асуудалнууд хүсэд шиидхэгдээдүй байһаар.

СКЮ-гэй гэшүүдэй, бүхы ажалшадай политическэ һуралсал һайжаруулха, Югославиин Коммунистнуудай Союзай гэшүүдые олошоруулха гээшэ СКЮ-гэй ажал ябуулгын гол хараа шэглэл болоно.

Никшич хотодохи металлургическа комбинадта үйлэдбэриин, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Политическэ гэгээрэлэй түб, залуушуулай политическэ һургуули эндэ нээгдэнхэй. Шабац хотодо политическэ бэлэдхэлэй курсанууд һайнаар хүдэлнэ.

Политическэ гэгээрэлэй һургуулинуудые эмхидхэн байгуулха, үргэдхэхэ талаар Воеводинын, Косовой, Словениин ба бусад районуудай коммунистнууд ехэ амжалта туйлаа.

КАИР

Каналай оошон тойронхи һуурин тосхонууд һэргээгдэнэ

ТАСС

Египедэй Араб Республикын премьер-министрэй нэгэдэхи орлогшо Абдель Азиз Хигази һэргээлгын дээдэ комитедэй заседаниие Суэцтэ үнгэргэбэ. Хотын арадай ба гүйсэдхэхэ Соведүүдэй, сэрэгэй комитедэй гэшүүд тэрээндэ хабаадаа.

Һэргээлгын хүдэлмэриин ябасатай дээдэ комитедэй гэшүүд танилсаһан байна гэжэ А. А. Хигази мэдээсэбэ. Байгша оной октябрь болотор энэ шадархи һуурин тосхонуудай 70 мянган хүн зоной, жэлэй дүүрэтэр 120 мянган хүнэй гэр байра һэргээн заһагдаха байна.

Шукейртэхи, Суэцкэ ашагта малтамалтай газарнуудай хоорондо газай хоолой сорго табиха шиидхэбэри Египедэй правительствын абаһан тухай А. А. Хигази мэдээсээ.

Суэцэй губернатор Мухаммед Файек Аль-Бурини заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, 1974—1975 онуудай һуралсалай жэлэй эхиндэ Суэц хотодо 25 һургуули һэргээгдэһэн байгаа, хожомоо үшөө 17 һургуули һэргээгдэхэ юм гэжэ тэмдэглэбэ.

ТОБШОХОНООР...

БРАТИСЛАВА. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Словакиин КП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь П. Ленарт хани барисаанай поездоор Чехословакида ерэһэн Совет профсоюзай делегациин хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба. Чехословакиин ба Советскэ Союзай профсоюзуудай хоорондохи харилсаае, хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

БУДАПЕШТ. Невропатологуудай уласхоорондын конгресс эндэ нээгдэбэ. Неврологиин ба психиатриин гол шухала асуудалнуудые дэлхэйн 30 шахуу ороной 700 мэргэжэлтэ зүбшэн хэлсэхэ байна.

ГАВАНА. Кубын баазын промышленностиин ажалшад энэ жэлэй түрүүшын зургаа һарын түсэбүүдые 10 процентээр дүүргээ. 226 миллион песын продукци үйлэдбэрилэгдөө. Орон доторoо эгээл ехэ — Хосе Мартин нэрэмжэтэ металлургическа заводой коллектив баазын промышленностиин предприятинуудай дунда тон ехэ продукци бүтээн гаргаа.

ПАРИЖ. Франциин президент Валери Жискар д'Эстэн ФРГ-гэй федеральна канцлер Гельмут Шмидттэй эндэ уулзажа хөөрэлдэбэ.

Баруун Европын политическэ асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна гээд Шмидт журналистнуудта мэдүүлээ.

(ТАСС).

ЛИССАБОН

АЛВАРО КУНЬЯЛ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Хархис хүсэнүүд коммунизмда харша гутамшаг муухай ябуулгануудые орон дотор үүдхэнэ. Португалиин ажалшан арадай аша туһые сэхэ шууд, залан хамгаалдаг Коммунис партида эсэргүү ябуулга хэнэ. Мүн демократическа партинуудта, «Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөндэ», эб найрамдалай, демократиин ба национальна бэеэ даа һан байдалай түлөө тэмсэгшэ бүхы хүсэнүүдтэ харша ябуулга хэнэ гээд Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Алваро Куньял Пенишu хотодо ПКП-гэй эмхидхэһэн митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Үгээл тиимэһээ энэ гутамшаг муухай номнолдо эсэргүү хэмжээнүүдые абаха саг тулажа ерээ гээд коммунистнууд тоолоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Иимэ ябуулга эмхидхэһэн хүнүүд зэмээ амасаха ёһотой.

Хархис хүсэнүүд булигдаһанаа мэдэрхэдээ, бүри гаарана, харата муухай ябуулгануудые үүдхэнэ гэжэ Куньял хэлэбэ. Эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдээ үргэн ниитэ арад зон илалта туйлаа. Орон дотор демократическа хубилалтануудые хэжэ байһан Саг зуурын правительствые эдэнэр дэмжэнэ. Правительство Гвиней-Бисаугай арад зонтой хэлсээ баталһан, ФРЕЛИМО-той хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна. Колонинуудые болюулха хэрэг үшөөл бэрхэтэй байһаар гэжэ ПКП-гэй Генеральна секретарь мэдүүлбэ. Энэ асуудал шиидхэхэ хэрэгтэ түбэг бэрхэшээлнүүд ушарна. Гэбэшье түрүүшын дүнгүүд туйлагдаа. Энэ асуудалые амжалтатай һайнаар шиидхэхын тула бата найдамтайгаар дабшажа ябанабди.

Апрелиин 25-най илалтые хамгаалха хэрэгтэ демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ шухала гэжэ Алваро Куньял мэдүүлээ. Хархис этэгээдүүд үшөөл хүсэтэй байһаар. Фашистнууд үгэсөөнүүдые эмхидхэхэ һанаатай. Португалида хархис засаг захиргаа һэргээхэл байхабди гэжэ эдэнэр найдана хэбэртэй. Энээнтэй дашарамдуулан, социалис ба арадай демократическа партинуудай Португалиин демократическа хүдэлөөндэ зүрюугээр бодоһондонь гэмшэжэ байһанаа мэдүүлнэбди. Фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ, эрхэ сүлөө хамгаалха хэрэгтэ Португалиин демократическа хүдэлөөн ехэ нүлөө үзүүлнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Хархис хүсэнүүдтэ, фашистнуудта шанга харюу сохилго хэхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа демократуud, арадай холбоон, зэбсэгтэ хүсэнүүд улам бэхижүүлхэ ёһотой. Португалида демократиин илан мандаха шухала нүхэсэл болохо энэ зорилго бэелүүлхын тула Португалиин Коммунис парти өөрһөөнь дулдыдаха бүхы юумэ хэхэ байха.

ПРАГА

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР МОНГОЛ ОШОБО

ТАСС

ЧССР-эй национальна обороны министр, армиин генерал М. Дзур түрүүтэй Чехословакиин Арадай армиин делегаци МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй обороны министрэй уряалаар, хани ёһоной албанай хэрэгээр Улаан-Баатар ошохоёо эндэһээ мордобо.

Тус делегаци Монгол орондо ошоод байха үедөө монгол арадай ажалай амжалтануудтай, Монголой Арадай армиин сэрэгшэдэй дайшалхы бэлэдхэлтэй танилсаха байна.

БЕЙРУТ

Тель-Авивай һүйдхэлтэ ябуулганууд

ТАСС

Сентябриин 2-то Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүд Хасбайя, Мимис, Вади Кфейр тосхон шадараар Ливанай газар нютагуудые ехэ буугаар буудаа. «Ан-Нахар» газетын бэшэһэнэй ёһоор, энээнэй үедэ хүдөө ажахын ургасада ехэ хохидол ушаруулагдаһан байна. Энэ үдэшэлэн Израилиин сэрэгүүд Аркуб шадархи һуурин тосхонуудые артиллереэр буудаба.

ВАШИНГТОН

Хангалтагүй байдалтай

ТАСС

Сагай уларилай таарамжагүй байһанһаань, нэн түрүүн ороной дундуур ба урдуурхи штадуудта ган гасуурай болоһон дээрэһээ энэ жэлэй ургаса хангалтагүй байһаар. Энэ жэлдэ ургаса хуряалга нёдондонойхиһоо 6 процент доошолхоор хараалагдана. США-гай адууһа малай гол тэжээл болохо кукурузын ургаса 15 процентээр доошолхо юм.

Хүдөө ажахын министерствын мэдээнүүдэй ёһоор, энэ жэлдэ Холбоото Штадуудта тэжээлэй ургамалнуудай ургаса 1973 онойхиһоо 28 миллион тонно багаар абтаха байна. Иимэһээ эбэртэ бодо малнуудай, шубуудай тоо толгойе американ фермернүүд хороохо баатай болобо.

Хэрбээ 1973 ондо США-да хүдөө ажахын продуктнуудай үнэ сэнгэй 14 хахад процентээр нэмэһэн байгаа һаань, 1974 ондо энэнь 17 процентдэ хүрэхэдөө болохо.

Американ экономистнуудай сэгнэлтээр, мүнөө үедэ США-да эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн нэмэхэдээ магадгүй.

ҮНШАГТ[Ш] һонирхо[хо] байха[та]

ЗУРГААТАЙХАН ШАТАРШАН

САИ АШАТАИ ТУҺА

БАРИЛГЫН ХҮДЭЛ[МЭРИ] ХЭХЭ КРАН

ШВЕЦИИН, АНГЛИ[ИН] ХООРОНДО ПАР[ОМ] ТАТАГДАНА

РОТОРНО ДВИГАТЕЛЬТЭЙ АВТОБУС

ХҮНЭЙ ҮЬЭН ХИРУРГИДА ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

ШВЕЦИИН ХАНДАГАЙНУУДАЙ ТОО

(ТАСС)

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүдөөгэй кадрнуудые хүмүүжүүлхэ ба бэхижүүлхэ» — түрүү бэшэг. «Таряа хуряалгада час бүхэн үнэтэй» — Байгалай совхозой комбайнер А. Пневой статья. «Кукурузашан Бимба Жамбалов» — П. Натаевай статья. БАМ-ай барилга дээрэһээ мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хүн бүхэнэй хубита элеэр харуулагдана» — прибор-бүтээлгын заводой парткомой секретарь В. Нимаевай статья («Правда» газетэһээ абтаба). Партийна комитедэй пленумүүдһээ. Республикын һонин. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Үе сагһаа ээрдэхэгүй!» — Уран зохёолшодой Бүхэсоюзна нэгэдэхи съездын болоһоор 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин пленумһээ.

«Уран зохёолшо өөрынгөө геройдо» — ТАСС-ай материал. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Республикын һонин. Спорт. «Байгаали ба хүн» — гэһэн гаршаг доро АПН-эй материалнууд. Фотомэдээсэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Телевизионно һонин. 18.25 — «Прогресс» — гэһэн программа.

Орбита. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30—19.40 — Забһарлалга. 19.40 — Совет дуунуудай концерт (үнгэтэ). 20.10 — Техническэ мэргэжэл олголгодо — һуралсалай шэнэ жэл угтуулан. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедэй техническэ мэргэжэл олгохо талаар түрүүлэгшэ А. А. Булгаков дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 20.25 — «Дэлхэйн арадай творчество» — гэһэн дамжуулга (үнгэтэ). 20.50 — «Совесть» телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. (4-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 22.10 — «ВДНХ-да хабаадагшад тухай хөөрэнэбди». 22.40 — «Экран» — телевизионно суглуулбари.

Орбита. Ород арадай Гүрэнэй Хойто зүгэй арадуудай хоор. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 22.10 — «Запсиб жизнь моя» — телевизионно очерк. 22.40 — «Искусствын уран бэлигтэн» — СССР-эй арадай артист П. Массальский.

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приемная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01501. Заказ № 004[…]